

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag u. Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: in der Ostmark, vierteljähr. RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 44 - III. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 30. Oktober 1943

Einzelpreis 10 Rpf

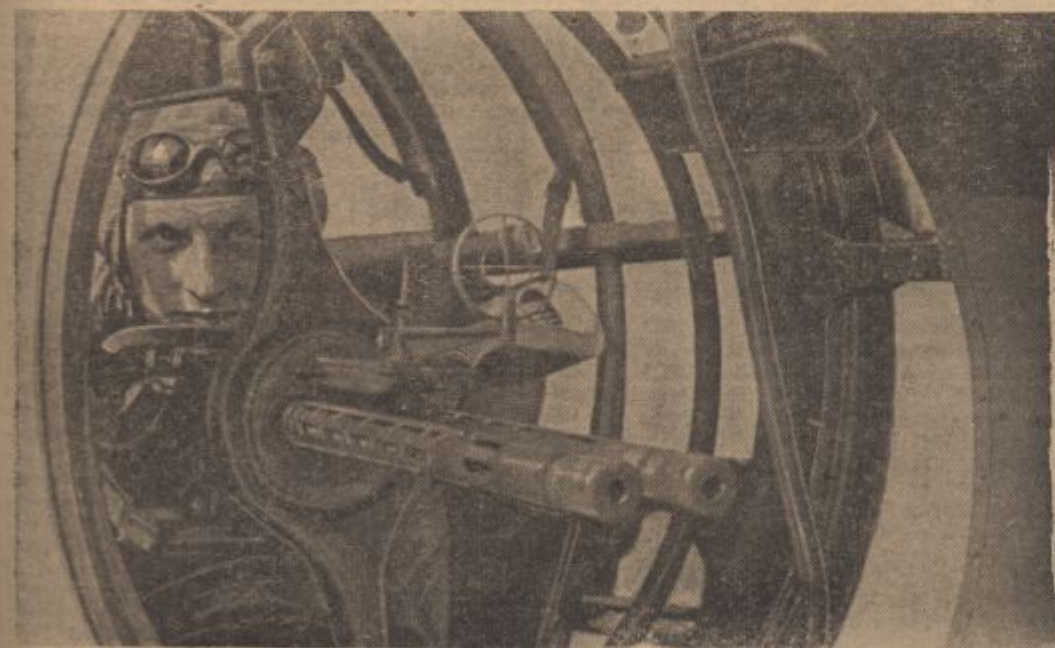
Obramba Nemčije - obramba celokupne Evrope

PK-Kriegsber. Tlemann (Sch).

Der General sorgt sich um seine Verwundeten. Trotz höchster Beanspruchung während der Abwehrschlacht, findet der General Zeit, sich nach dem Befinden der Verwundeten zu erkundigen und sich mit ihnen zu unterhalten. Dem tapferen Offizier überreichte er später das Eiserne Kreuz I. Klasse.

**STROGA ZATEMNITEV
TUDI NA DEŽELI!**

PK-Kriegsber. Liedtke (Atl — Sch).

Der Feind wird nicht aus dem Auge gelassen. Der Bordschütze eines Nahauflärers vom Typ FW 189 hält ständig Ausschau nach dem Feind, und wenn er sich zeigt, wird ihm Geschosgarbe auf Geschosgarbe entgegengefeuert.

O globljem smislu gigantskih bitk na vzhodni fronti — Legendarna hrabrost nemškega vojaka varuje nemško domovino in vso ostalo Evropo pred poplavo boljševizacije — Evropa dolguje nemški vojski večno zahvalo

Na vzhodni fronti butajo armade moderne Džingiskana od 5. julija t. l. skoraj neprestano ob zid nemške obrambe, toda vsa prizadevanja boljševikov, raztrgati nemško obrambno fronto in tako izaliti odločitev, so se doslej razrušila ob legendarni hrabrosti nemškega vojaka, ki ustvarja v bojevanju proti številčni premoči sovražnika prave čudeže. Nemško vodstvo je zapovedalo gibljivo strategijo in z njo povezane umikalne operacije po lastnih prevdarih, nikakor pa pod pritiskom sovjetske ofenzive. Glavna misel pri tem je bilo skrajšanje frontne črte in prihranek rezerv za bodoče operacije. Sovražniku so nemške čete tam, kjer po zamisli nemškega vodstva zavojevani teren ni imel več nikakega strateškega pomena, porušile vse možnosti. Boljševiki so našli, kjerkoli so sledili nemškim četam, sama pogorišča in razvaline. Nemške čete se niso nikjer umikale v neredu, kakor ga je opaziti pri tipičnih porazih, temveč v popolnem redu in disciplini. Kakor je izguba velikih področij na vzhodu ne eni strani bolesta, tako je na drugi strani tem ponosnejša zavest, da sovražnik ni nikjer dosegel svojih namenov. Čete, ki so se v takem redu umikale na svoje nove pozicije, so

sposobne za zavojevanje novih lastnih operativnih ciljev.

Na tem mestu smo omenili vojaško stran obrambe na vzhodu samo radi tega, ker nam lebdi pred očmi višji in splošni smisel te gigantske obrambe, ki je z vidika vojne znanosti trenutno še ni možno oceniti v vsem njenem obsegu. Ko morimo v duhu sedanjo dramatično epizodo nemške obrambe na vzhodu, se šele prav zavedamo nevarnosti, ki jo tvori azijsko-židovski bolševizem ne samo za Nemčijo, nego za vso ostalo Evropo. Nemški vojak brani na vzhodu ne samo svojo domovino, način našega življenja, zapadno kulturo in vse tisto, kar odlikuje nemškega človeka, njegova borba ščiti tudi vse evropske narode pred eventualno strašno poplavo boljševizacije. Milijoni nenemških evropskih delavcev, ki ustvarjajo po tovarnah pod nemškim vodstvom orožje in oskrbovalna sredstva za nemškega vojaka na vzhodu, so v tej splošni borbi Evrope pravilno postavljeni, kajti s svojimi fuljavimi rokami pomagajo braniti Nemčijo in s tem tudi svojo lastno domovino.

Mnogi ljudje se ne zavedajo nevarnosti, ki je pretila Evropi in ki še ni odstranjena v toku sedanjega vojnega doqajanja. Tisti, ki nočejo verjeti, kaj pomeni tudi samo začasna boljševizacija vsega življenja, bi storili dobro, ako bi poslušali glasove iz baltičskih dežel, iz Bukovina, vzhodne Galicije in Besarabije. Ljudje se v teh deželah s strahom spominjajo tistih časov, ko so odločali o njih usodi židovsko-boljševiški organi zloglasne GPU. Zadostovalo je par mesecev boljševiške strahovlade, da so uničili in poklali vse nacionalno mislečo inteligenco, obenem pa razrušili poleg gospodarstva na podlagi lastniške pravice še zadnje glasove kulturnega udejstvovanja, kakor ga poznajo vsi prosvetljeni evropski narodi. Nemška vojska je na vzhodu leta 1941. s hitrim zamahom osvobodila omenjene dežele, ki še danes kažejo globoko zasekane rane na vseh področjih nacionalnega življenja. Ker bolševizem ni nikak političen nauk v smislu ohranitve človeškega dostojanstva, imamo opravka s takozvanim kolektivnim zločinom. Boljševiki so kolektivni zločinci ne samo v svoji lastni Sovjetiji, temveč tudi povsod drugod, kjer nastopajo bodisi posamično ali v skupinah. Ali ni morda zločin, ako takozvani »južnoslovenski partizani, oboževalci Moskve, ubijajo po Bosni, Črni gori, Macedoniji itd., kmetskega človeka lastne krvi, ropajoč njegovo imetje, zažigajoč njegova naselja? Ubijanje, ropanje, ustrahovanje in nasilstvo so prave zapovedi boljševiškega udejstvovanja. Kjer koli se je boljševiška armada leta 1940. po vojni na Poljskem pojavila v »novih pokrajnah«, so bili pokolji ljudstva na dnevnem redu. Temu nasproti pa je nemška vojska v vseh zasedenih pokrajnah uvedla red, ki je zajamčil vsem evropsko mislečim in za obnovo delujočim

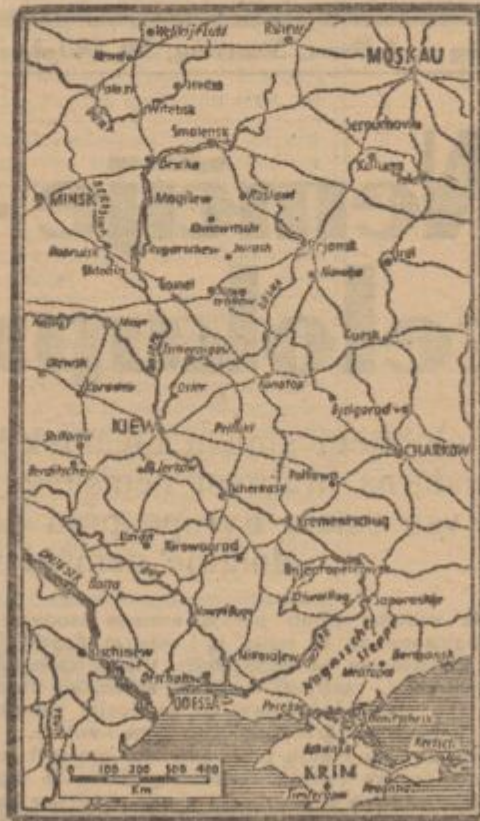
Srdite borbe med Azovskim morjem in lokom Dnjepra

Kljub silovitim množinskim napadom sovjetov ni nikjer prodra nemška obrambna fronta — Žilavi protinapadi nemških odredov — Izredno velike in krvave izgube v sovražnem taboru

Jugovzhodno od Kremenčuga, kjer so sovjeti vdrl v nemško obrambno črto, so skušali boljševiki 20. t. m. z lokalnimi napadi razširiti vdorno odprtino na obe strani. Nemci so te napade odbili deloma v srditih bojih. Med Kijevom in Černigovom so boljševiki nadaljevali z več divizijami svoje poizkuse prodora nemške fronte. Severno od Kijeve so bili odbiti vsi sovjetski napadi, medtem pa so se severno od Černigova že v četrtek nadaljevali težki boji. Z ostale vzhodne fronte so javili v petek samo lokalne boje v odsekih Melitopol, Gomel in Velikije Luki.

Pe petkovem poročilu so boljševiki razširili borbe na nove odseke vzhodne fronte. Po močni artilerijski pripravi so začeli boljševiki napadati

ljudem mirno, nemoteno življenje sredi vojnega viharja. Pravična kazen je zadela samo tiste, ki so sabotirali nemška obnovitvena stremjenja. V deželah, ki so pod nemško oblastjo, je človeku zajamčena varnost in prehrana kot glavna podlaga obstoja. Nemški red garantira tudi izven nemških meja vsem ostalim evropskim narodom njihov obstoj in človeškega dostojanstva vredno življenje. Boljševizacija bi pomenila popolno izkrevanje in obubožanje, nepepisne bedo. Da smemo tudi na Spodnjem Stajerskem brez strahu odhajati na svoje delo, da je zaščitena naša osebna varnost in lastninska pravica, se imamo zahvaliti vzorni nemški upravi, ki skrbi za slehernega človeka, v kolikor prispeva s svojimi močmi, z delom in storitvami za skupni interes dokončne zmage. Zavedamo se, da Evrope v višjem, kulturnem smislu ne bi bilo, ako nemška vojska ne bi imela tiste udarne moči, ki je potrebna za krotenje boljševiške zveri. Vse trdote, ki nam jih nalaga današnji vojni položaj, niso nič v primeri z žrtvami, ki bi jih zahteval en sam mesec boljševiške strahovlade. Teža se naj zavedajo glasti sanjači, ki v svoji politični fantaziji ne vidijo nikake stvarnosti. Na vzhodu se bje križarska vojna v pravem smislu besede. Nemški vojski, ki se borijo kot pravi levji, so vitezi, sovražnik pa je zmaj boljševizma, ki ga odklanja celokupna Evropa. Naj se radi tega sovražniki nove Evrope ne motijo: Nemčija bo ukrotila boljševiško zver kljub vsem nevišnjostim trenutnega položaja. Če je bilo v desedanjih vojnih naporih tudi par zelo kritičnih momentov, še to nikakor ni uspeh Stalnovih armad, ki se krhajo in lomijo v mlino nemške gibljive strategije. Ni važno, kje se bo končno zaustavila nemška obramba v svoji gibljivosti. Važno je le, da se bo nadaljevalo uničevanje boljševiških armad po točno odrejenih zapovedih nemškega vodstva. Führer-jeva fanatična volja, njegova izredna fizična odpornost in neomajnost v zasledovanju postavljenih ciljev nam jamčijo, da sovražnik ne bo dosegel svojih namenov. Nemški narod je v petem letu te velike svetovne vojne podal že toliko dokazov svoje visoke vojne morale, da nam ni treba posamično naštevati vseh čimteljev njegovega stajnega držanja. Nacionalsocialistična stranka je v svoji preteklosti doživela poraze, ki bi bili pomenili za vsako drugo stranko pravo smrt. Toda vera v pravilnost Führer-jevih zamisli je zmogala vedno znova in tako ustvarila predpogoje za ureditve Tretjega carstva. Tudi v sedanjih vojni je že tako, da valovito dogodki slično kakor valovi na razburkanem morju. Uspehi se vrstijo za protidarcji. Evropska ladja se nahaja sicer v nevarnih viharjih, toda krmar jo vodi z močno roko skozi razburkane valove. Globoka vera, da je stvar Nemčije pravična in da bi pomenila eventualna zmaga boljševizma konec Evrope in povrh še tistih zaslepljenih sil, ki se danes bratijo z oblastnikom Kreslnja, nam daje moč za dnevno delo in boj v smislu Führer-jevih zapovedi. Nemškim vojakom dolguje nemška domovina najgloblje zahvalo. Njihovim nadčloveškim naporom in žrtvam se ima zahvaliti pa tudi ostala Evropa, da je ni pomandral strahovit vojni stroj Sovjetije. Evropa stoji in pade z nemško obrambo. To je nauk, ki ga črpamo ob pogledu na strahovit obračun med gigantskimi silami na vzhodu.

Karte des südlichen und mittleren Abschnitts der Ostfront.

Scherl-Bilderdienst-M.

med Azovskim morjem in Zaporožjem, toda vsi njegovi napadi so bili odbiti ob izredno velikih izgubah v sovražnem taboru. Jugovzhodno od Kremenčuga je skušal sovražnik tudi 21. t. m. razširiti vdorno odprtino ob straneh, vendar je bilo njegovo prizadevanje brez uspeha. Prav tako brezuspešni so bili sovjetski napadi jugovzhodno od Kijeve. Severozapadno od Černigova so nemške čete v srditih bojih zaustavile ponovne poizkuse sovražnega prodora nemške fronte. Bojevitost delovanje je oživele tudi zapadno od Smolenska. Na vzhodni obali polotoka Krim se je skušal sovražnik izkrcati s slabotnejšimi silami, a je bil odbit. Sovražnik je skušal priti tudi preko Volhova in Neve pa tudi ti poizkusi so se izjalovili. 20. oktobra je bilo na vzhodni fronti ob šestih lastnih izgubah uničenih 190 sovjetskih letal.

Nemški uspehi na južni fronti

Potek vojnih dogodkov ob reki Volturno — Dva dodekaneška otoka v nemških rokah — Angleška križarka v Kanalu potopljena — Lepi uspehi nemških podmornic

Na južnoitalijanski fronti ni bilo 20. t. m. nikakih posebnih dogodkov. Nemci so odbili zgolj par sovražnih sunkov pri Compobassu in severozapadno od Termolija. — Pri sovražnih bombniških napadih na manjše kraje v Reich-u dne 20. t. m. in v noči na 21. oktober, je bilo zbitih 16 štirimotornih bombnikov skupno z dvema lovca. V noči na 21. oktober je izvedlo nemško letalstvo močan napad na angleško pristanišče Hull, obenem pa tudi na posamične cilje v Londonu ter ob južni obali Anglije. — Nemške podmornice so pri napadih na anglo-ameriško dovozna plovbo v Sredozemskem morju potopile sedem ladij s skupno tonažo 54.000 t.

Zapadno od Alžira so nemški letalci z bombami zadeli več ladij neke sovražne spremeljave. Del teh ladij je bil uničen. — Nemška letala so v noči na 22. oktober bombardirala London. 20. oktobra je sovražnik izgubil nad ozemljem Reich-a 28 letal.

Po poročilu z dne 23. t. m. so nemški letalci

V petek so dosegle nemške čete v bojih med Azovskim morjem in Zaporožjem po izredno hudi bojih velik obrambni uspeh. V vdornem prostoru jugovzhodno Kremenčuga je nemško letalstvo v velikem obsegu ohromelo meč sovjetskih napadov. Prišlo je le do lokalnih napadov, ki so pa bili redoma odbiti. Tu so se odigrali tudi izredno uspešni nemški protinapadi Jugovzhodne od Kijeve in severovzhodno od Černigova so nemške čete odbile v težkih bojih več sovjetskih napadov. Zapadno od Smolenska se Nemci zaobjevali v silovitih protinapadih del poprele zobjubljenege ozemlja. 22. in 23. oktobra je bilo na vzhodni fronti uničenih 218 sovjetskih tankov.

Novi poizkusi prodora nemške fronte med Azovskim morjem in Zaporožjem so se izjalovili tudi 23. oktobra. V noči na 22. oktober so se nemške čete po večdnevni poličnih bojih usaknile na nove postojanke na zapadnem delu mesta. Severno od Zaporožja in jugovzhodno od Kremenčuga je sledil sovjetski velenapad. Sovjeti so sicer pridobili v nekaterih odsekih na terenu, toda našim četam je uspelo, zaustaviti njihovo prodiranje. Bitka se je medtem nadaljevala z nermanjšano silovitostjo. Jugovzhodno od Kijeve in ob izlivu Soša so sovjeti tudi 23. oktobra zman napadali. Tudi tretjeja dne so Nemci v veliki obrambni bitki pri Smolensku odbili vse sovjetske napade. Jugovzhodno od Kremenčuga so se menjali siloviti sovjetski in nemški protinapadi. Pri mestu Krivoj Rog so boljševiki nadaljevali svoje napore v smeri prodora. De hudih bojev je prišlo tudi zapadno od Smolenska. Nemške čete so v žilavih protinapadih zavojevale začasno izgubljen teren, pri tem pa so uničile neko sovražno skupitno. 24. in 25. oktobra je bile zlasti med Azovskim morjem in Kremenčugom uničenih 232 sovjetskih tankov.

26. oktobra so javili, da se so stopnjevali boji v odseku Melitopol in jugovzhodno od Zaporožja. Tudi v loku Dnjepra so se odigravali težki boji. Naše čete so po uničenju vojaške važnih naprav izpraznilo mesto Dnestropetrovsk. Pri Krivoj Rogu so boljševiki neprestano napadali z novimi rezervami. Nemški protinapad v severozapadnem delu proti sovražnemu boku je zmalne razbremenil nemške čete pri Krivoj Rogu. Brezuspelni napadi sovjetov so se vrstili severozapadno od Kremenčuga, jugovzhodno in severovzhodno od Kijeve ter severozapadno od Černigova. Z več divizijami so boljševiki na široki fronti napadali tudi zahodno od Kričeva. Nemci se jih zavrnil v močnih protinapadih. Nemško letalstvo je v času od 22. do 25. oktobra zbil 188 sovjetskih letal. V istem času je nemško letalstvo izgubilo 14 letal.

27. oktobra je javilo nemške vrhovne poveljstvo, da so se nadaljevali hudi boji med Azovskim morjem in med Zaporožjem. Boljševiki se v neprestanih napadih nekoliko razširili vdorno odprtino pri Melitopola. Temu nasproti pa so se izjalovili sovjetski napadi južne od Zaporožja. V loku Dnjepra so sovjeti zman butali v nemške postojanke. Pri tem so nenaške čete uničile neko eksperimentalno sovjetsko melokirano edinica. Sovjetski napadi so bili odbiti nadalje severozapadno od Kremenčuga in v srednjem odseku fronte pri Kričevu ter zapadno od Smolenska.

uspešno bombardirali Napulj, kjer so nastali obsežni požari in znatna škoda. V noči na 23. oktober so angleški bombniški odredi bombardirali srednje in jugozapadno Nemčijo, zlasti mesto Kassel. Po dotodanjih poročilih se zbil 48 napadalcev. Nemci so v isti noči bombardirali London.

Na zapadnem in srednjem odseku južnoitalijanske fronte je sovražnik po artilerijski pripravi izvedel več, s tanki podprtih napadov, ki so se pa zrušili v ognju nemške obrambe osiroma protinapadov. V vzhodnem morju so se rešili nemški

Druck und Verlag: Metzger Verlag und Druckerei-Ges. m. b. H. - Verlagsleitung: Egon Baumgartner. Hauptschriftleiter: Friedrich Golob. alle in Marburg/Dr. Bad. 300000

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugsgeldes.

Pferdebunker.

In den vorderen Stellungen muß auch für die sichere Unterbringung der Pferde gesorgt werden. Hier sind je zwei Pferde in einem Bunker untergebracht.

PK-Kriegsber. Heuberger (Sch).

vojaki iz začasnega vojnega ujetništva. S pomočjo nemškega letalstva so v drznem naskoku zavzeli dodekaneški otok Levita. 22. oktobra pa so se izkrcali na otoku Stampalia, ki so ga imeli zasedenega Angleži in Badoqlijevci. Razbili so sovražni odpor in zasedli ves otok. V noči na 24. oktober so Nemci uspešno bombardirali luko Great Yarmouth ter posamične cilje v južni Angliji. V noči na 23. oktober je prišlo v Kanalu do spopada med nemškimi torpedovkami in brodomjem sovražnih križark. Tu so Nemci dosegli lep uspeh. Potopili so namreč eno angleško križarko, obenem pa torpedirali dvoje rušilcev. Lastne škode in izgub ni bilo.

Po poročilu z dne 25. oktobra so močni nemški letalski odredi bombardirali Napulj. V noči na 22. oktober je nemško letalstvo v vzhodnem Sredozemskem morju potopilo sovražnega rušilca in poškodovalo nekega drugega rušilca. — Nemška bojna letala so z uspehom bombardirala cilje v Londonu.

Iz poročila, izdanega 26. t. m., je razvidno, da je bil severno od Drontheima na Norveškem popljen nek angleški hitri čoln. Nemški hitri čolni so pred angleško obalo potopili sovražno stražno ladjo in poškodovali več sovražnih artilerijskih hitrih čolnov. Pri tem so izgubili dvoje lastnih hitrih čolnov. Del posadke je rešen. Nad zasedenim zapadnim ozemljem in nad Sredozemskim prostorom so Nemci zbili 20 sovražnih letal.

27. oktobra je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da so se odigrali za Nemce uspešni boji ob reki Volturno, severno od Capue. Medtem je nemško letalstvo uspešno bombardiralo pristaniške naprave in baterije na otoku Leros, v vzhodnem Sredozemskem morju. Pri tem je bilo uničenih več malih oskrbovalnih sovražnih vozil.

Amerikanci izžemajo Iran

Angleži nimajo v Iranu nikake besede več - Policijo in žandarmerijo so prevzeli Amerikanci

Iz Erzeruna je javil Nemški dopisni urad kratko, a zelo značilno vest, da so prispeli v Teheran novi severoameriški »strokovnjaki« za organizacijo iranske žandarmerije in da jih je ameriški generaldirektor za iranske finance, Mills-pough, predstavil ministrskemu predsedniku Suhelliju. V zvezi s to vestjo bo gotovo zanimalo naše čitatelje, kaj se dogaja v Iranu (Perzija) pod rastočim vplivom Rooseveltovih biričev. Ko je Roosevelt lanske leto odposlal generala Hurley-a v Bližnji Orient, kot svojega osebnega zapnika in svetovalca, je vpliv Zedinjenih držav v Iranu naraščal od meseca do meseca vedno bolj in bolj. Kakor znano, so avgusta 1941 napadli Angleži in boljševiki Iran ter se v početku

okupacije pulili za vpliv. Amerikancem je uspelo iztisniti Angleže iz Irana, tako da imajo edino le boljševiki v severni pokrajini Azerbejdšan področje svojega vpliva. Iranska vlada je napovedala Nemčiji v septembru 1941 vojno ter je mislila, da bo s tem pridobila nekako enakopravnost v koncertu zavezniških narodov. Ameriški zunanji minister Cordell Hull je sicer pozdravil Iran kot enakopravno članico zavezniških narodov, to pa ameriške vlade ni niti najmanj motilo pri izropanju Irana. Najprej so spravili Amerikanci pod svoj vpliv iransko gospodarstvo in trgovinsko ministrstvo, nato pa je moral požreli iranski parlament grenko pijulo v obliki nekega zelo značilnega zakonskega predloqa. Iran se je moral obvezati, da bo sprejel osem ameriških strokovnjakov za organizacijo iranske žandarmerije. Vsak izmed teh strokovnjakov dobi letno 8000 dolarjev plače, in sicer iz davčnih virov iranskega ljudstva. Tako si bo moralo iransko ljudstvo iz lastnih sredstev plačevati svoje biriče. V iranskih ministrstvih pa sedi še 60 ameriških svetovalcev, od katerih prejema vsak 12 tisoč dolarjev. Ameriški generalni direktor iranskih financ pa ima še kakih deset sodelavcev, ki prejema po 12.500 dolarjev na leto. Iranci morajo plačati 70 Amerikancem letno 700 tisoč dolarjev, ako vzamemo povprečno plačo z deset tisoč dolarji.

Iranski primer je zelo značilen in služi vsemu svetu v dokaz, da čaka vse narode, ki bi prišli pod bič Rooseveltove plutokracije, samo izžemanje Na Siciliji in v Južni Italiji že žanjejo plodove plutokratskega vladnega sistema. Roosevelt je v par primerih pokazal, kako si predstavlja svojo »ureditev sveta« z biriči, ki jih morajo plačevati podjarmljeni narodi.

* Blagovne zamenjavnice v Berlin-u. Po vzgledu raznih nemških mest nameravajo sedaj tudi v Berlin-u ustanoviti trideset zamenjalnic, kjer bo prebivalstvo lahko zamenjavalo obleke, pohištvo in sploh vse potrebščine, ki jih danes radi vojne ne izdeluje v zadostni meri. Na ta način bo tudi Berlinčanom omogočeno za stvari, ki jim ležijo doma brez koristi, dobiti predmete, ki jih na drugi strani potrebujejo. Klavirji, gramofoni itd. se bodo lahko zamenjali za zimske suknje in obratno, ter bo na ta način materialnemu pomagano.

* Obrtnik z 99. krčmi. V Fernitz-u pri Graz-u živi izdelovalec kmetijskega orodja Franz Fürbaß, ki je 24. t. m. obhajal 99letnico svojega rojstva. Kljub visoki starosti še danes krepko pomaga pri izdelovanju orodja.

* Štednja gonilnih sil pospešuje vojno produkcijo. Nemška podjetja so v minulem letu s štedljivo uporabo premoqa, električnega toka in plina veliko doprinesla za dvig vojne produkcije. Očigledne velike zahteve, ki jih bodoča zima stavi oboroževalni industriji, so povzročile, da je Reichsminister Speer ponovno apeliral na vsa

Uspela prireditve Orsgruppentaga v Franzu

Minulo soboto in nedeljo je v Franzu, Kreis Cilli, bil Orsgruppentag. Ze dan poprej so prišli funkcionarji boterskih Orsgrupp iz Trieben-a in Galshorn-a, da poglobijo tovarštvo ter spoznajo naše prebivalstvo.

Točno ob določeni uri je Führer Sturmbann-a, Pq. Oskar Mejak, javil zastopniku Kreisführer-ja, Führungsamtsleiter-ju Flaser-ju, število postavljenega Wehrmannschaft-a in mladine, nakar se je vršilo zborovanje 140 funkcionarjev. Poročal je Orsgruppenführer Pq. Wagner.

Lepo delo sta opravila urada Orsgruppe I in II v organizatornem in propagandističnem oziru. Omenavredne so tudi storitve upravnega in delovnega političnega urada. Pa tudi urad Volkwohlfahrt je imel lepe uspehe, ki so vidni v zbirkah za WHW. Tudi kmetijstvo se je dvignilo. Oddaja predpisanih oddelkov je celo prekoračena. Urad Volkbildung je skrbel za jezikovne tečaje, uredil je pa tudi ljudsko knjižnico. Tovariš Kothmayer je izveščal tri šturme Wehrmannschaft-a. Mladina je pokazala lepe uspehe.

Razstava o storitvah je v celoti potrdila poročila o istih. Urad Landvolk je razstavil poljske pridelke in sadje. V oči so padli tudi izdelki rokodelcev in obrtnikov. Vaška knjižca je zelo ugajala radi svojih spodnještajerskih pripovedk in pravljic. Med ogledovanjem razstave je bil alarm gasilstva v svrhu velike gasilne vaje, ki je pokazala bliskovito udarnost gasilcev iz Franz-a.

Lepo obiskana jutranja proslava v gaju tunokov je otvorila nedeljski spored. Višek prireditve je predstavljalo velenzborovanje, ki se ga je udeležilo 1200 oseb. Govoril je Pq. Tutter iz Osrednjega vodstva organizacije Steirischer Heimatbund. Njegova izvajanja so bila ognjevitvo priznanje k Führer-ju in Reich-u. Nato je Pq. Tutter v imenu Bundesführer-ja izročil Orsgruppenführer-ju zastavo, katero je sprejel z zaobljubo ter jo nato izročil nekemu frontnemu bojevniku. Sledila je počastitev Führer-ja. Še enkratno razvite zastave in Orsgruppentag v Franz-u je prešel v zgodovino te Orsgruppe.

Ne držite konje za uzde, temveč za vajetil!

Postopanje z živino povzroča veliko število nezgod, med katerimi ne manjka smrtnih slučajev. Kakor ugotavljajo kmetijske poklicne zadruge, se nezgode, ki jih v kmetijstvu povzročajo konji, v stalnem porastu. Vzrok bo najbrž v pomanjkanju ljudi, in skrbijo za konje pomožne moči, ki niso večje postopanja s konji. Kmetjel Ne pozabite neprenehoma počevati in opozarjati vaše konjarje, da ne smejo konjem nikdar kazati svoje razburjenosti, ker se prenese nervoja na konja. Preklinjanje in pretepanje konjev ne pomiri. Pomirjevalno vpliva na razburjenega konja le, če ga nežno pogladimo in pobožamo. Ako so konji boječi, dajate avtomobilom znake, da naj vozijo počasi in da ne dajejo znakov s hupami. V takih primerih se mora konje vedno voditi na vajetil. Paziti je pa tudi na ostale nezgodno različne predpise kmetijskih poklicnih zdruq, ki so izdani za ohranitev vašega zdravja in delovne sile.

podjetja, da bi se letos ta štednja še povečala. Računati je, da se bo uporabo vseh gonilnih sil dalo znižati še za nadaljnjih 20 odstotkov.

* Učilno delavnico za mlade lokomotivne pomočnike je otvorila uprava naših železnic v Seitz-talu. Pri otvoritvi je vodja povdaril, da nudi železnica danes svojemu mlademu naraščaju ne samo hrano in stanovanje, temveč celo vzgojno pripomoč, da se na ta način razbremeni roditelja.

* Delo je nekaj častnega. V izdelovalnici kos v Windschgrazu sta bila odklopana za 40 letne zvesto službovanje 80 letni Michael Juwan ter 74 letni Kaspar Pöltzgutter z zlato kolajno za zasluge, ki se ji pravi »Goldene Verdienstmedaille«. Oba odklopanca sta še danes delavna in na svojih mestih ter služita lahko drugim v vzgled.

* Lloyd George se ženl. V soboto se bo poročil bivše angleški premijer David Lloyd George, ki stoji v 80. letu svoje starosti, z Miss Francis K. Stevensonovo. Pritejna nevesta je bila najprej vzgojiteljica njegovih hčera, naposled pa se je udejstvovala kot njegova privatna tajnica.

Srdita obramba na vzhodu

Nadčloveški napor nemških vojakov — Branik nemške vojske se kljub umikalnim potezom nikjer ni nalomil

Iz Berlina poročajo: Srditost bojev na vzhodni fronti pokazuje od časa do časa vedno nove višave. Nemški vojniki ustvarjajo zares prave čudeže. Po dnevu se morajo srdito boriti, ponoči sledi ob nezasiženih naporih umik, naslednjega dne je treba z novih položajev korakati proti sovražniku, da se ga iznenadi in mu dodeli novih udarcev. Vse to se dogaja dan za dnevom, celo že po več tednov, moštvo skoraj nič ne spi in nima nikake prave prilike za počitek. To je bojevnost, ki mu gre največje priznanje celo iz sovražnega tabora, češ, da je ostala morala nemških vojakov kljub vsem neviščnostim nezlomljena.

Edinstvena je v teh materijalnih bitkah koncentracija na majem prostoru. To dokazuje, dnevne številke zbitih sovjetskih tankov in letal. Odigravajo se artilerijski dvoboji, ki spreminjajo več kilometrov dolgo področje v pravi pekel ognja in deročega jekla. Kar se je nekoč smatralo nenadkriljivim, se je v teh bojih na težiščih že vse nadkriljilo. Zgodi se sicer, da vdere sovražnik na tem ali onem težišču v nemške vrste, toda pravega prodora nemške obrambne fronte ne more nikjer doseči.

Pri tem je opazovati rastočo spretnost v diriganju sovjetskih napadov. Nobenega dvoma ni, da je dolgo trajanje vojne omogočilo našim sovražnikom odstranitev raznih pomanjkljivosti v vodstvu in v moštvo, zlasti pa v njihovem zadržanju v bojih. Sovjeti so se potrudili zlasti pri ponarejanju nemških metod zabijanja oklopniških klinov in nato sledečega obkoljevanja. Z nemške

strani se kaj hitro opaža te poskuse in se jih tudi primerno pričakuje ter odbija. Mimo tega zasleduje nemško vodstvo svoje neomajno načelo: kjerkoli je le možno, se mora štediti ljudi in kri. To velja zlasti za odseke, v katerih dovoljuje zemljepisni položaj tako zadržanje. V danih slučajih se je pa tudi treba boriti do zadnjega naboja.

V naravi obrambne bitke je ležeče, da nastanejo tu in tam kritične situacije, toda sovražnik svojih vdorov še nikjer ni tako razširil, da bi mu bil uspel velik strateški prodor. Vsi dosedanji sovjetski napor v tej smeri so bili zaman. Nemško vodstvo skrbi za to, da sta obramba in umikalna operacija v trdno sklenjeni zvezi in harmoniji. Nikjer in v nobeni uri niso nemške čete v neredu izvrševale svojih umikov. Sovjetom se tudi ni posrečila vsled tega niti ena sama obkolitev. Branik nemške obrambe se pač vdaja mestoma pritisku sovjetske povodnji, toda nikjer se ne ruši. Z drugimi besedami: branik stoji trdno in neomajno. To je tudi odločilno. Velika razlika je med umikom poraženih čet in med prepuščanjem terena in pozicij v strateški igri in protigri. To velja zlasti za slučaj, da se sovražniku stalno preprečuje cilj uničevanja. Taka vojna sicer ne ugaja kavamiškim strategom, ki zatikajo zastavice v svoje zemljevide in po tem merijo uspehe ali neuspehe. Tu gre za vojno, ki jo vodi hladnokrvno in trezno vodstvo, ki ne gleda na sedanost, temveč na bodočnost in ki ne vidi samo del, temveč celoto.

RAZNE VESTI

* Doklada za bivše afriške bojevnike. V zadnjem času so nekateri bivši afriški bojevniki pisali svojcem neposredno iz vojnega ujetništva. V interesu vseh svojcev afriških bojevnikov je, da o takih poročilih iz vojnega ujetništva nehumoda obvestijo svoje najbližnje vojaškoprivljive urade (Wehrmachtsmeldeamt). Take prijave so važne, ker se samo na ta način osigura pravice na afriško doklado in ostale prietobjine. Pri sporočilih je navesti tudi staro številko vojne pošte (Feldpostnummer).

* Mussolini je zvišal porcijo kruha. Radio-odljudnica v Rimu je objavila vest, da so v italijanskih pokrajinah, ki so pod nemško zasedbo, zvišali dnevno porcijo kruha od 150 na 200 gramov. Poročilo neglaša, da znaša porcija kruha v italijanskih pokrajinah, ki so jih zasedli Anglosasi, samo 100 gramov dnevno.

* Smrt Mussolinijevega državnega tajnika za mornarico. Italijanski državni tajnik za vojno mornarico, admiral Antonio Legnani, se je med vožnjo z avtomobilom iz Benetk smrtno ponesrečil. Legnani je bil znan fašist ter je ostal zvest Mussoliniju tudi v času njegovega ujetništva. Po osvoboditvi se mu je postavil takoj na razpolago ter postal državni podtajnik.

* Koper v Istriji osvobojen izpod komunističnega jarma. Mesto Koper v Istriji so dne 27. septembra 1943 zasedle komunistične tolpe. Najprej so odprle vrata kaznilnice ter oborožile vse kaznjence, medtem ko so kaznilniškega ravnatelja vtaknile za zapahe. Nato so izpuščeni kaznjenci začeli izvajati svojo komunistično oblast. Najprej so pokradli vse, kar ni bilo prikovano. Z ročnimi granatami so razstrelili blagajne ter jih izropali. Okrog 200 prebivalcev so natovorili na avtomobile ter jih odpeljali v notranjost dežele. Tam so jih zaprli v neko šupo ter jih na grozovit način mučili z zasiščevanjem po svojih voditeljih. Udarci in bičanje je bilo na dnevnem redu. Hrana je bila suh, plesniv kruh ter fižolova juha. Bil je to pravi pekel po vzoru pravih sovjetskih čekistov. Izpuščeni kaznjenci so se izkazali kot odlični banditi. Znani Tito je zločinca postavil za šefa propagande pri »komunistični vladi«. Ko so končno prišli Nemci, so te revne jetnike iz Kopa našli polmrtev ter jih spravili na njihove domove. Mnogo jih je že okrevalo ter se prijavilo v vrste prostovoljcev za boj zoper komuniste v Istriji.

* Star papir za cigarete. V Zagrebu dobi vsak, ki odda 1 kilogram starega papirja v suhem stanju, dobropis ali nakaznico za 4 cigarete druge najboljše hrvatske vrste.

* Francoski ukrepi proti zločincem. Kakor poročajo iz Vichy-ja, je francoska policija v zadnjem času izvedla celo vrsto ukrepov proti zločincem, ki so terorizirali prebivalstvo. Aretiranih je bilo 200 teroristov. 157 oseb so zaprli radi protidržavnega delovanja, 512 nadaljnjih oseb pa radi ropu in vlomilstva.

* Uničujte podgan! Število v Nemčiji živečih podgan cenijo na 80 do 90 milijonov. Ker je ta golazen izredno požrešna, požro podgane 100.000 ton živil in krmil letno, kar predstavlja za gospodarstvo precejšnjo škodo. Urad delovne skupnosti za preprečevanje škode, se radi tega na vse kripnje trudi, da bi se podgansko zalego v čim večji meri pokončavalo.

Kritičen konec oktobra leta 1926

Zadnje navedeni podatki so posneti iz časopisnega arhiva. Med tem pa se je našel tudi lastnorčno pisani meteorološki dnevnik iz l. 1926. Tudi ti (pisani in v Marburg-u opazovani) zapiski govorijo o izrednosti vremena skozi ves mesec oktober l. 1926. Že prvi dnevi so bili kritični, oziroma zaznamujejo kritične vremenske pojave. Pojavljala se je nenavadna gosta megla, in sicer najprej vodena megla, ki je prehajala v suho dimasto ali plinsko meglo. Temperatura se menja napričakovano tudi v enem dnevu. Zapisnik od 7. oktobra že omenja napoved velikih elementarnih katastrof z reakcijo (vplivom) tudi v naših krajih. Meteorološki značaj v celoti stoji v znamenju izrednega delovanja ognjenikov, zlasti onih na jugu in zapadu. Na ljudeh se pojavlja občutek močne depresije (zračnega pritiska). Na nebu so se pojavljale čudovito lepe zjutranje in večerne zarje, a tudi čez dan je bilo nebo zelo slikovito. 18. oktober zaznamuje: Vremenska sprememba, dež, hladno, zjutraj še toplo, vulkanski pepel od jugovzhoda leži nad celo dolino, pogled raz Kalvarijo strašen — divji, kot da se nekaj izrednega pripravlja tudi pod nami. Zvečer občutek, da se pisalna miza maza. — 19. oktobra: prvi sneg vrh Pohorja. — 20. oktobra: izredno velik lunin kolobar. — 21. oktobra: izraziti maki bližnja izrednih elementarnih katastrof tudi od juga, od koder se že pojavlja viharo vreme, ki je prišlo do prvega izbruha 24. oktobra, ki je zaznamovan kot izredno kritičen dan z vetrovi tudi od nasprotni strani.

Tako smo prišli do zadnjih kritičnih dni oktobra 1926. 25. oktober zaznamuje »krvavo« zarjo zjutraj in zvečer, opoldne pa velikanski sončni kolobar (najbolj sigurne oznanjevalec elementarnih katastrof). — 26. oktober: prvi sneg tudi v dolinah.

* Zader in Reka v hrvatskih rokah. Glavni ravnatelj hrvatske propagande, Kovačić, je preko zagrebškega radia pozval hrvatsko prebivalstvo, da javlja nemškim in hrvatskim četam vsak pojav oboroženih tolp ter je temu dodal, da sta mesti Zader in Reka sedaj že v hrvatski upravi, kar velja tudi za otoke v Jadranskem morju.

* Ječa za neresnične govornice. Kot zlobnega blebatača je kaznovalo izredno sodišče v Graz-u 44letnega kmetovalca Leopolda Haring-a iz Gösendorf-a pri Fernitz-u v Kreis-u Graz-Land, in sicer z ječo desetih mesecev. Obtoženec je razširjal neresnične izjave, ki so bile na zahteben način usmerjene proti vodilnim osebnostim stranke in Reich-a.

* Dr. Bulata so rešile nemške in hrvatske čete iz ujetništva. Hrvatski minister za osvobojene pokrajine, dr. Bulat, je bil v Splitu 16 dni zaprt kot jetnik tolp. Svojo rešitev zahvaljuje nemškim in hrvatskim četam, ki so ga osvobodile, ko so očistile mesto ter uničile upornike.

* Split ima zopet redno upravo. Tako potočajo iz Zagreba ter navajajo, da so po očiščenju mesta ter vpostavitvi miru in reda vpostavili zopet redno upravo, ki v redu funkcionira. Hrvatske oblasti so dovolile zopetno izhajanje dnevnika »Novo doba«, ki je bil v času italijanske zasedbe prepovedan in ustavljen ter izhaja ta list sedaj že redno.

* Oskrunila je čast nemške žene. Pred izrednim sodiščem v Graz-u se je zagovarjala 31letna kmetijska delavka Josefina Tanschek iz Anderburg-a, Kreis Cilli, radi nedovoljenega pohajanja z nekim vojnim ujetnikom. Obtoženka je v Mureck-u vzdrževala od januarja do avgusta tekočega leta razmerje z nekim vojnim ujetnikom, ki ni ostalo brez posledic. S tem svojim zadržanjem je oskrunila čast nemške žene in zdrav čut ljudstva. Sodišče jo je obsodilo na leto dni ječe.

Sneženje skozi ves dan, in sicer južno (mokra) sneženje. — 27. oktober: prvi snežni mraz, zopet zjutraj in zvečer »krvava« zarja. — 28. oktober: splošno kritičen dan z naglo vremensko in toplotno spremembo. Znaki kažejo na prihod izrednih elementarnih katastrof. In ta prihod se je pojavil že drugi dan, ki je zaznamovan kot izreden meteorološki dan s temperaturo 28° C na soncu, 21° C polsenca, 16° C v popolni senci. Že zjutraj vrviyo od juga gosti, črni oblaki, pod njimi tako gosta megla, da je bila še ob 7. uri zjutraj tema na Kalvariji. Popoldne južni veter popolnoma obvlada zapadnega. Nočno, situacijsko poročilo nekemu vnanjemu listu med drugim omenja pravo meteorološko čudo: ponoči nastopajoča temperatura; ob 20. uri kaže toplomer 28° C. Pojavi odmeva strahovitega ciklona od smeri Italije. Ob 21. uri na potu skozi mestni park: tam ob potu levo treščila dva drevesa, malo naprej (pri vili Berg) treščila velika vrba. V zgornjem delu parka tam vršči in hromi med smrekami, da je groza poslušati. Ob 23. uri se dotlej jasno nebo naenkrat zatemni in vlije se ploha, strahovito se bliska, treska in grmi, izgleda kot da prihaja nad nas vse sodni dan. — 30. oktober: spremenljivo še vedno k nevihti nagnjeno. Nočni izbruh niso skoro nič ohladili ozračja. Proti večeru ponočni izbruh silnih neviht. — 31. oktobra (kakšna sprememba!): Krasno, vroče do 27° C, sicer položaj neizpremenjen. Drava narasla do 3.50 m. Po mestu in okolici sledovi nočnega orkana.

Časopisje o Vseh svetih prinaša iz raznih krajev sveta, zlasti pa iz Kranjske, velike poročila o vremenskih grozotah izza zadnjih dni oktobra leta 1926.

Velika Vzhodna Azija za vzhodne Azijate

Velik govor japonskega ministrskega predsednika pred državnim zborom — Zmaga sil Trojnega pakta je gotova stvar

Pretekli torek so v Tokiju slovesno otvorili zasedanje državnega zbora. Prisoten je bil sam cesar Hirohito v uniformi Velikega maršala. Pri tej priložnosti so tudi prečitali poslanico cesarja. Ministrski predsednik Tojo je v odgovoru na cesarsko poslanico podčrtal, da bo vlada pomnožila svoje napore za dvig vojnega potenciala. Hrbtenica notranje moči Japonske je v pospešenem povečanju oboroževalne industrije in zlasti v velikopoteznem ojačitju letalstva. Japonska bo še bolj razširila mobilizacijo vseh narodnih sil, kar se je deloma že zgodilo z omejitvijo uradniškega aparata. Obenem se bo ojačila notranja obrambna struktura Japonske. Badoglijevo izdajstvo — tako je dejal Tojo — ni niti najmanj skalko izgledov sil Trojnega pakta na zmago. Modrim Führer-jevim ukrepom se je zahvaliti da lahko Duce nadaljuje svojo borbo proti svojim sovražnikom. Nemčija lahko po utrditvi svojih pozicij v Evropi svobodno in neovirano izvrši svoje načrte. Japonska je prepričana, da bo nemški zaveznik imel pri novih operacijah v danem času zaželjene uspehe in da bo kmalu napočil

dan, ko bo Nemčija v popolnem sodelovanju z Japonsko prisilila Ameriko in Anglijo na kolena.

Kar se tiče notranjega položaja Vzhodne Azije, je omenil ministrski predsednik Tojo, da je Japonska s konstituiranjem burmanske in filipinske neodvisnosti ter s sodelovanjem z nacionalno Kitajsko položila trden fundament vojskovanja. Geslo »Kitajska Kitajcem!« je našlo na Japonskem veliko razumevanja. Obžalovati pa je, da maršal Čungkajšek nadaljuje bratomorilno vojno in da se noče udeležiti boja vzhodnoazijskih narodov. Japonska bo v zahvalo za držanje Tajlanda podpirala tajlandsko blagostanje. Na ta način je nastala velika vzhodna Azija za vse Azijate vzhoda. Japonska ne bo več mirno gledala umiranja in nemirov v Indiji. V tem smislu bo podpirala svobodno indijsko vlado Tojo je končal svoja izvajanja z izjavo, da trdno veruje v zmago Japonske in njenih zaveznikov.

Junaštvo Korvettenkapitäna Wolfgang Leuth-a

Nedavno je zaključil Korvettenkapitän Leuth, ki ga z njegovo posadko vred lahko štejejo med največje junake in najuspešnejše pomorske vojske slave nemške vojne mornarice, svojo podmorniško akcijo. Leuth, ki ga je Führer odlikoval z najvišjim odlikovanjem, ki ga za hrabrost more dobiti nemški vojak, to so briljant, je napravil rekord med vsemi nemškimi poveljniki podmornic, kar se tiče neprestanega bivanja in operiranja po širnih oceanih, ne da bi bil stopil s svojim moštvom na kopno. 600 dni je s svojo podmornico križaril po svetovnih morjih ter uspešno izvršil 15 voženj v sovražne vode, dobejalo 47 zmag ter v celoti potopil 264 tisoč brutoregisterskih ton sovražnega ladjevja. S podelitvijo briljantov je Führer slavnega mornariškega častnika postavil v iste vrste naših največjih vojaških velikakov kakor so n. pr. Generalfeldmarschall Rommel ter Jagdflieger-ja Mölders in Marseille.

Povratak Leuth-ove podmornice v domačo luko je bil nad vse slavnosten. Pričakovali so ga postavljeni oddelki vojne mornarice in armade, manjkalo pa tudi ni civilnega prebivalstva obsejnega spola. Moški, ženske, fantje in dekleta, ki so hrabrega poveljnika, rojenega na Baltiku, ter z njim vred vse njegove člane posadke slavnostno pričakali, so predstavljali izraz zahvale vseh nemškega ljudstva za junaštva in požrtvovalnost, s katerimi so stali ti vrlji možje v stalni življenjski nevarnosti v boju z našimi sovražniki ter dosegli skoraj neverjetne vojaške uspehe.

Leta 1940. je Leuth kot komaj 27letni poveljnik malega 250tonskega podmorskega čolna v prvih šestih mesecih potopil 87.000 brt. ter francosko podmornico »Doris«. Potem je med svoja dejanja uvrščal zmago za zmago. Njegova bojevanja so tako bogata in pestra po vsebini in dogajanjih, da bo šele poveljnik doba, ko ne bo več treba skrivati gotove vojne tajnosti, obelodanila vse, kar je zmožni ta najboljši nemški poveljnik podmornic.

Moskva pritiska na Churchilla

Komunistična stranka Velike Britanije je objavila v londonskem listu »Daily Worker« manifest pod naslovom »Pospešite borbo za dokončno zmago!« Misel — tako pravi manifest —, da imamo zmago že takorekoč v žepu, je naravnost blazna. Zmago lahko prinese samo druga fronta istočasno z močeno sovjetsko ofenzivo. Komunistična stranka svari angleško vlado ter jo opozarja, da že izgublja zaupanje velikega dela britanske javnosti, ker se noče poslužiti ponujene ji prilike. Situacija se ne sme več gledati v oči v brezdelju Koor je v napotje uspešnemu vojskovanju, mora izgniti iz vlade. Griq, Anderson, Amery, Simon in Halifax naj izginejo, na njihova mesta pa naj stopijo pravi antifašisti iz delavske stranke. Delavska stranka (Labour Party) mora takoj zahtevati otvoritev druge fronte.

Za tem manifestom se brez dvoma skriva Stalin, ki pritiska potom angleških komunistov na Churchilla, da bi z drugo fronto čimprej razbremenil boljševike.

POLITIČNI BROŠIŽ

□ Židovski hlapci. Znani francoski izdajalec De Gaulle je obnovil veljavnost zakona, ki daje vsem židom v Severni Afriki francosko državljanstvo. Kakor znano, je maršal Petain ta zakon razveljavil l. 1941.

□ Značilen »protest« grške emigracije. V znak »protesta«, da so »zavezniki« proglasili Badoglijevo Italijo kot »sovojskujočo se deželo«, je vlada grške emigracije po poročilu lista »Evening Standard« iz Kaira podala svojo »ostavko«.

□ Komunistični vplivni uspeh na Švedskem. Za razvoj strankarskih razmer na Švedskem je značilno, da so pri nedeljskih občinskih volitvah v mestu Borlaage komunisti zvišali število svojih mandatov od 2 na 5. V Linkoepingu pa so komunisti povzročili tako silne nemire, da je morala policija omenjenega mesta zaprositi za ojačenje njenega moštva.

□ Ameriški finančni minister Morgenthau je prispel v ponedeljek iz Alžirja v Kairo.

□ Požrtvovalnost finskega naroda. Po znanem miru, ki ga je morala skleniti mala Finska s Sovjetsko leta 1940., so bile finske državne finance izčrpane in vojaška uprava ni imela sredstev za obnovitev in oborožitev armade, ki jo je za obrambo svoje domovine nujno potrebovala. Kakor vedno v zgodovini poqumnege finskega naroda, se je tudi tokrat zbralo ljudstvo ter si pomagalo samo. Začelo je zbirati dragocenosti, ki so predstavljale vrednost, ki bi mu pa ne koristile, če bi vdrl sovražnik v deželo. Od aprila 1940 do februarja 1941 so Finci oddali v to svojo zbirko 315 tisoč zlatih prstanov, 2500 zlatih ur, 8100 zlatih urnih verižic, 1500 zlatih igel za samoveznice, 1100 zlatih zapestnic in 5900 komadov raznih drugih komadov iz zlata. Tako postopa narod, ki ljubi svojo svobodo in ki se zaveda, kaj pomeni imeti boljševike za soseda.

□ Trst in Gorice zahtevajo. Kakor poroča grška »Tagespost« iz Sofije, sta jugoslovanska in grška emigrantska vladna odbora po tamkajšnjih informacijah zaprosili preko Moskve v Londonu in v Washingtonu za sprejem njunih zastopnikov v Sredozemski zavezniki odbor. Isto željo sta Churchill in Roosevelt odklonila že pred dvema tednoma z motivacijo, da bi tako razširjenje odbora kompliciralo njegovo delo. Imenovani emigrantski vladi sta s posredovanjem Sovjetske prijavili tudi svoje teritorialne zahteve. Tako zahtevata jugoslovanski emigrantski odbor priključitev Trsta, Istre in Gorice nove zamišljeni jugoslovanski državi, Grki pa zahtevajo povojno priključitev Cipra ter Dodekaneških otokov Grčiji. Ker je bila Sovjetska takoj pripravljena, podpreti te zahteve v Londonu in Washingtonu, se domneva, da ima Moskva z omenjenima vladnima odboroma že obvezen dogovor.

□ Bolgarska regenta pri Führer-ju. Führer je sprejel te dni člana regentskega sveta Bolgarije, kneza Kirila in profesorja Filova. Razgovori so se nanašali na splošni položaj in na vprašanje skupnih interesov. Z nemške strani so se sestanka udeležili Reichsminister za zunanje zadeve von Ribbentrop, Generalfeldmarschall Keitel in General Jodl. Razgovori so potekali v duhu prisrčnega razumevanja in tradicionalnega prijateljstva, ki veže Bolgarijo z Reich-om. Naslednjega dne sta obiskala regenta tudi zunanjskega ministra von Ribbentropa.

□ Svetovna zgodovina bi izgubila svoj smisel. Bivši finski prezident Svinhufvud je izjavil zastopniku neke nemške agencije, da finski narod v svojem prijateljstvu do nemškega naroda ni bil najmanj na dvomi o nemški zmagi. Svetovna zgodovina bi po njegovem mnenju izgubila svoj smisel, tako je dejal Svinhufvud, ako bi dobili boljševiki Evropo v svoje roke. Sramota zgodovina je, da se je boljševiški sistem zamožl v Evropi držati dvajset let, sramota za Evropo je tudi podpiranje boljševizma potem drugih sil. Ako bi boljševiki zmagali, bi bila to smrt Finske.

□ Članč tolp hujskajo na Švedskem. Nacionalni švedski list »Dagsposten« protestira proti temu, da člani jugoslovanskih tolp na švedskih tleh pod krinko beguncev hujskajo proti Nemčiji in se zavzemajo za boljševizacijo Evrope. Dvanajst teh hujskačev je hujskalo na nekem socialdemokratskem mladinskem sestanku v stockholmski koncertni hiši. Obenem so odlagali svoje hujskarje v stockholmskem komunističnem listu »Ny Dag«. List »Dagsposten« zahteva energičnih ukrepov vlade, ki naj tem kričačem zamaši usta.

LETALSKA ZAŠČITA

Angleška paličasta zažigalna bomba

Angleško letalstvo najbolj uporablja paličasto zažigalno bombo. Mečejo jo v taki množini, da lahko pride na eno hišo do 25 takih zažigalnih bomb. Vsako posamezno bombo je treba uničiti. Lahko je ostala na podstrešju, morebiti ga je prebila in povzročila v gornjih nadstropjih ogenj, lahko pa pade tudi naravnost skozi okno v stanovanje. Uničenje zahteva spretnosti, previdnosti in srčnosti. Pogasiti je treba vse zažigalne bombe še predno so zanele večji ogenj. Ena sama paličasta zažigalna bomba, katere ni bila pravocamo odkrita in pogašena (morda se je zasedla na strešnem lemežu), lahko zažge celo hišo, zato je treba, da hišno gasilstvo zopet in zopet, tudi med napadom, preišče podstrešje in stanovanjske prostore, če ni kje kaka zažigalna bomba.

Zažigalne palice so nad pol metra dolge, daljša spodnja polovica v temni železni barvi, zgornja vodilna naprava iz svetle lahke kovine. So različni tipi, med njimi taki z razstrelivim nabojem, da se otežkoči približanje k zažigalni bombi. Zažigalna bomba se užge pri udarcu. Nad sredino šviga sikajoči plamen iz male odprtine. Zažigalna enov, rjav stisnjen kovinski prah (termit), zgori z visoko vročino (ca. 2000 stopinj). Ovojni material (elektron) se pri tem stopi in tudi gori.

Goreča paličasta zažigalna bomba se ne more pogasiti direktno z vodo ali popolnoma udušiti s peskom. Najbolje je, da se okolica zažigalne bombe in tla močno namočita z vodo, da ne začeta goriti. V gorečo maso ne smemo brizgati z ostrim curkom vode, ker se sicer razleti in ogroža bolj oddaljena mesta. Druga možnost uničenja je ta, da se pokrije zažigalna snov z mokrim peskom in vse skupaj dene v posodo ali čebur, ki sta napolnjena z vodo in peskom in ki naj bosta, če možno, vedno pripravljena. Vsebinska čebra se lahko nato s potrebno previdnostjo iztrže skozi okno na ulico, ali vrže v veliko kad, napolnjeno z vodo.

Pri uničevanju paličastih zažigalnih bomb bo važno, da po možnosti uporabimo kritje (leseni list ca. 1 cm debel, polomljeno mizo, zidni napulč, ev. vrečo s peskom), da se zavarujemo pred neokoli vrženim zažigalnim delom, odnosno pred železno glavo, ki bi morebiti eksplodirala.

Do pred kratkim je bilo odretno, da se po letu po udarcu palične zažigalne bombe najprej pet minut za kritjem, če bi morebiti bomba eksplodirala. Pri veliki množini zažigalnih palic pa je potrebno, da se lotimo takojšnjega uničenja zažigalnih bomb na opisani način, ker bi sicer ne mogli preprečiti, da se ne bi požar zelo razširil. Če padejo zažigalne palice n. pr. na tovarne tla, blizu vojnovažnih zalog, nevarnih zaradi ognja, mora takoj nastopiti požarna straža in lastnoročno odstraniti zažigalne palice in jih napraviti neškodljive.

Mrtvim v spomin

Narava določa zakone, ki jih doslej ni in jih tudi poslej ne bo ovrgla ali veliko spremenila nobena sila. Od vseh naravnih zakonov se najbolj dosledno izvajajo naravna določila o nastanku in koncu ljudi, živali, rastlin itd. Vsaka stvar ima svoj izvor ali začetek in seveda tudi svoj zaključek ali konec.

Organizacija naravnih zakonov deluje kot umni univerzalni regulator življenja na svetu. Kakor odpade v jeseni zrelo sadje iz drevoja, da bo s tem dana na spomlad možnost za razvoj novega cvetja in tvorbo novega sadu, tako je pisano tudi v zakonih narave, da mora zapustiti življenje vse, kar ima svoj naravni razvoj, svojo življenjsko dobo in svoje storitve za seboj in je svoje, po naravi mu določene življenjske naloge, izvršilo.

Istemu naravnemu procesu je podvržen tudi človek, ki je danes najpopolnejše bitje narave ali stvarstva. Ko se otrok porodi, sledi razmeroma najbolj dolgotrajen in težaven razvoj človeka. Ko otroci dorastejo, zahteva narava od njih ljubezenskega izživljanja z vsemi pojavi in posledicami, ki jih poznamo. To je naravno in v redu, ker bi drugače zmanjkalo naraščanja in bi človeštvo izumrlo. Dogajanja med rojstvom, v času ljubezenskega in rodiljskega izživljanja, staranjem in smrtjo ne kaže naštevati, ker predstavljajo neke vrste sospremeljvalne nujnosti, ki jih povzročata in zahtevata človeško življenje. Človeško življenje je najdražja, največja in nenadomestljiva dobrina na svetu.

Ker je človek umno najbolj razvito bitje ter voditelj in gospodar vseh ostalih bitij na svetu, se tudi najbolj zaveda pomena smrti. Zato se ni čuditi, da se vsak normalen človek brani in do neke meje boji smrti. Človeka pa tudi boli in žalosti smrt njemu sorodnih in dragih ljudi. Otroci, ki so meso in kri svojih pokojnih staršev in so do neke meje, lahko bi se reklo, sestavni del očeta in matere, najtežje prebolijo izgubo svojih nenadomestljivih najbližjih sorodnikov-rodiljev. Nič manj kruta in grenka ni za roditelje smrt otroka, ki jim pokopljejo z istim navadno vse upe, vse srečo in tolažbo v težkih življenjskih urah.

Človeško življenje je večkrat trdo in povzroča marsikatero nesoglasje. S smrtjo je vsega tega konec. Zato so že naši davni predniki od nekdanj gojili spomin rajnih. Iz zgodovine vemo, da so

ljudstva, ki živijo na vzhodu, že v 4. stoletju uvedla dan, ki je bil namenjen čaščenju umrlih, medtem ko so na zahodu v 9. stoletju po našem štetju, določili prvi dan v mesecu novembru za posvetni dan spomina umrlih.

Spominjati se umrlih, je lepa navada. Rajni, ki počivajo v temni, hladni zemlji, kjer bo nekoč tudi naše zadnje bivališče, so vredni, da se jih ljudje vsaj enkrat v letu, in to najbolj pripravno na dan, ki je od naših, že davno mrtvih prednikov določen kot dan za počastitev mrtvih, na dostojen način spominjajo. V jeseni, 1. novembra, ko je narava v naših krajih tudi že po gozdovih, njivah, travnikih in vrtovih začela s svojo smrtno koso pripravljati življenje rastlin na zimo in sneg, hitijo ljudje na tiste žalostne vrtove, kjer počivajo in spijo večno spanje naši pokojniki. Otročki krasijo grobove svojih prerano izgubljenih mamic in atekov, starši se solzijo ob grobu svojega edinega otroka, vdova tučuje za možem, ki ga je vzela prerana smrt, vnuk polaga venec na zemljo, kjer počiva dedek, s katerim se je nekoč ljubko igral. Po stari navadi obiščejo ljudje ta dan grobove svojih nekdanjih dragih, da jih okrasijo z vencii in lučkami ter v mislih in v molitvi osvežijo čase, ko so še živeli. Ker se iz pietete do pokojnih z nastopom smrti pozabi vse morebitne spore in vsa nesoglasja, so ti pomenki na vseh mrtvih dan z rajnimi, lepi in dobri.

Ko smo pred letom na ta dan stali ob grobovih ter razmišljali o življenju in smrti ter o minljivosti vsega, si marsikateri obiskovalec pokopališča ni mislil, da bomo letos s cvetjem in vencii krasili in častili tudi že njegov grob. Pregovor našega naroda, ki pravi, da človek ne vé ne ure in ne dneva, kedaj ga dohiti smrt, pač najbolje drži, prav posebno pa v vojnih časih. Mnogo mož, žena in otrok spravlja vojna v prerani grob. Žrtve junaške smrti legajo v grobove, ki ležijo daleč tam v tujih deželah, kjer jih svojci za enkrat ne bodo mogli obiskati. Dolžnost nas, ki smo doma, v zaledju front je, da se letos na dan mrtvih, ko homo mislili na naše, nam nekdanj drage pokojne, spomnimo dostojanstveno in častno tudi vseh tistih, ki so za nas in našo domovino tu naško žrtvovali svoja življenja in jim radi oddaljenosti svojci ne morejo okrasiti grobov.

Pokojniki v grobovih imajo mir, rešeni so vseh posvetnih brig. Za nas žive bo pa lepo in na mestu, da jih na dan vseh mrtvih — vsaj v duhu,

Der Truppenarzt.

Bis in die vorderste Linie folgt der Feldarzt von heute der kämpfenden Truppe und läßt den Verwundeten mitten im heftigsten Feuer seine Hilfe angedeihen.

PK-Kriegsber. Hoda (Sch).

Če ne gre osebno — običejno v tistih mirnih vrtovih, kjer bodo danes ali jutri pokopali tudi nas ter nas pokrili s črno zemljo, ki nam sedaj v življenju daje vse, kar potrebujemo za naš življenjski obstoj.

* Zatemnitev velja tudi za pokopališča. Letalsko zaščitni predpisi zahtevajo točno zatemnitev. Ker se bliža dan vseh mrtvih, ko se ljudje s prižiganjem svečk na grobovih spominjajo svojih pokojnih svojcev, se tem potom razglašča, da veljajo določila, ki določajo zatemnitev stanovanj itd. tudi za pokopališča. Kakor hitro se zmračí, je v interesu živih, da na grobovih ugasnejo sveče in luči, kar je izvedljivo, ker se prižiganje lahko opravi že po dnevu.

□ Milijoni Italijanskega razkralja. Ko se je Viktor Emanuel pripravil na beg, je imel največjo skrb za svoje premoženje. Zato je velik del svojih delnic, ki jih je imel pri tovarnah »Fiat« ter pri združenih ladjedelnicah v Trstu, naložil v švicarskih frankih in v severoameriškem petroleju. Pozneje je njegov finančnik spravil njegove vrednosti v Argentinijo. Neka banka v Buenos Airesu je prevzela 14 milijonov lir njegovega premoženja. Poizkus, da bi pred begom vnovič še svoja posestva v Piemontu, Lombardiji in Rimu, mu ni več uspel. Uspelo mu je pa spraviti na varno zbirko kovancev. Vse njegovo premoženje cenijo na 300 do 400 milijonov lir.

□ Vlada »Svobodna Indija« ustanovljena. Znani vodja gibanja za svobodo Indije, Subhas Chandra Bose, ki je predsednik indijske lige za neodvisnost v Vzhodni Aziji ter hkrati vodja indijske nacionalne armade, je minuli četrtek objavil vest, da je sestavil začasno vlado pod imenom »Azad Hind«, to je »Svobodna Indija«.

□ Bolgarsko sobranje se je sestalo dne 26. t. m. k svojem rednemu zasedanju.

□ General Gambarà šef štaba Italijanske armade. Minister za narodno obrambo je imenoval generala Gambarà za šefa štaba armade. Gambarà je star 53 let ter se je v abesinski vojni odlikoval kot šef generalnega štaba prve divizije črnih rajc. Udeležil se je tudi španske meščanske vojne, kjer je bil ranjen ter na podlagi svojih zaslug imenovan brigadnim in divizijskim generalom. Leta 1939. je zavzemal mesto Italijanskega poslanika v Madridu, nakar je leta 1940. na lašno željo dobil nek poveljniški položaj na vzhodni fronti.

□ Bolgarski notranji minister o Macedoniji. Pred župani iz Macedonije je bolgarski notranji minister Kristov v Skoplju izjavil sledeče: »Nikdar ne pozabite, da je ljudstvo Macedonije bolgarsko ter da se je dolgo časa borilo za zopetno združenje z materno deželo. Smatrati se morate za nosilce posebnih nalog, ki so pooblaščen, obdajati ta narod z ljubeznijo in skrbjo.« Kristov je nato govoril še o prizadevanju bolgarske vlade za izboljšanje materialnega položaja Macedonije.

□ Svobodna Indija je napovedala Angliji in Ameriki vojno. V nedeljo je sporočila japonska poročevalska agencija Domei, da je začasna vlada svobodne Indije, ki ji predseduje znani bорец Subhas Kandra Bose, napovedala Angliji in Zedinjenim državam vojno.

* Normalno življenje v Belgradu. Od letošnje spomladi nadalje je mesto Belgrad svoj izgled vedno bolj normaliziralo. Kupi razvalin, ki so ležali povsod okrog, so odstranjeni in le malo poškodb je še vidnih izza časa vojne aprila 1941. Povsod so vidni znaki napredka v ozdravljenju razmer. To velja tudi za gospodarstvo. Prebivalstvo lahko kupuje živila na karte po zmogljivih cenah. Cena kruhu je padla od 400 na 140 dinarjev za kilogram.

□ 65 tisoč japonskih dijakov je stopilo prostovoljno med vojakе. V Tokiu so imeli parado nedavno vpoklicanih 65 tisoč dijakov, ki so se val prostovoljno javili za vojaško službo. V stadionu, ki je zajel to ogromno število ljudi, je govoril ministrski predsednik Tojo ter izrazil upanje, da bodo ti mladi Japonci po svojem bojevniskem duhu brezdvomno nadkrilili Amerikance in Angleže.

□ Nemčija je trdnjava in obramba zahoda. »Hvala Bogu, da so hrabre armade Velike Nemčije v velikanskem boju rešile Evropo in zahodno civilizacijo.« Tako piše portugalski časopis »Esfera« ter nadaljuje: »Če bi boljševikom uspel prodor obrambe, bi vpadli v Evropo. Ker ne bi trčili nikjer več na kakšne ovire, bi svojo pot označevali z ognjem in krvjo. Nikdar več ne bi cerkve mogle odpirati svojih vrat Družine, ki tvorijo podlago človeške družbe, bi bile zrušene. Boljševiki bi vdrli v našo domovino, onečakali pri tem naše žene ter do smrti trpinčili naše može. Od dela več stoletij bi ne ostalo nikakršnih znakov več Tisti pa, ki te nevarnosti ne vidijo, bi potem opazili, da prihaja njihov konec. To se pa seveda ne bo zgodilo, ker nemške armade ne branijo samo svojo domovino, temveč rešujejo tudi Evropo.«

□ Razkralj Albanije Ahmed Zogu, ki živi kot emigrant v Londonu, je zaprosil, da bi se preselil v Alžir v Afriki, toda alžirske oblasti so odklonile njegovo prošnjo.

□ Japonski državni zbor se je sestel v ponedeljek k svojem 83. izrednemu, trodnevemu zasedanju. Vlada je predložila nič manj kot 14 zakonskih predlogov.

□ Japonska in začasna indijska vlada. Ustanovitev indijske začasne vlade, ki ji načeljuje Subhas Kandra Bose, je po poročilih govornika japonskega informacijskega urada smatrati kot nekak uvod velikih dogodkov. Sedež vlade, ki bo za enkrat preložen v Burmo, bo baje kmalu v Indiji. Japonska bo v kratkem dokazala, da zmore zadostiti danim obljubam ter nuditi indijski vladi vsa pomoč.

Kako bo izvedena nova jezikovna akcija?

Novi jezikovni tečajji se začnejo 1. novembra — Nov učni material s pomočjo filmov — Kdor zagradi priložnost, pospešuje samega sebe

Odkar obstaja organizacija Steirischer Heimatbund, si je ta organizacija prizadevala v kar največji meri, omogočiti spodnještajerskemu prebivalstvu s pomočjo nemških jezikovnih tečajev znanje jezika njegove skupnosti. Na ta način hoče organizacija Steirischer Heimatbund ljudem te vrnjene dežele omogočiti vstop v nemško skupnost, s katero je itak od pametiveka povezano s krvne strani.

Uspehi dosedanjih jezikovnih tečajev so izven dvoma. Spodnještajerski mošje, žene, fantje in dekleta so v teh tečajih dokazali, da hočejo poleg svoje volje do sodelovanja na vseh možnih področjih z obvladovanjem in uporabo nemščine izražati tudi svoje mišljenje. Iz različnih vzrokov pa niso mogli vsi prebravci obiskovati dosedanjih tečajev ali pa v dovoljni meri sprejeti učno tvarino.

Organizacija Steirischer Heimatbund bo tedaj tudi v bodoči delovni periodi izvedla veleofenzivo na področju jezikovnih tečajev, da bi tako po dveh letih priprave in študija popolnoma izvedla akcijo jezikovnih tečajev na Spodnjem Štajerskem. V delovni periodi 1944/45 se bo obdelovalo samo še zadnje ostanke in lepotične pogoške. Spodnještajerci se bodo morali tedaj v tej zmiri z vso marljivostjo oprijeti uka nemščine. Podlago za to obsešno in sistematsko delo bo tvoril popis ljudstva z dne 29. novembra 1942 skupno z vpostavnim načrtom, ki ga je izdelal nacionalno-politični referent Pj. dr. Carstjanen.

Za izvedbo akcije jezikovnih tečajev organizacije Steirischer Heimatbund odgovarja edinole pristojni urad Volkbildung. Pri tem mu bodo pomagali vsi uradi Heimatbunda, šefa civilne uprave, končno pa tudi člani stranke. V tej akciji so po seznamih zapopredeni v smislu ljudskega popisa vsi tisti Spodnještajerci v starosti od 14. do 50. leta, ki so dobili v jezikovnem oziru označbo c, d in e. (Označba c velja za vse tiste, ki govorijo skoro docela nemščino, toda ne v pisavi; d obsega tiste, ki obvladajo nemščino zelo pomanjkljivo, e pa tiste, ki nemščine sploh ne obvladujejo.)

S pomočjo omenjenih seznamov, ki tvorijo podlago za razpredelitev posameznih tečajev, se bo sistematski zajelo vse tiste, čijih znanje nemščine je še pomanjkljivo. Radi večje preglednosti je imenovan v vsaki Ortsgruppi Einsatzleiter, ki bo vodil jezikovne tečaje. Einsatzleiter je skoro v vseh slučajih pristojni nadučitelj, ki kontrolira jezikovne tečaje. Einsatzleiter pregleduje sezname ter uvršča tiste, ki imajo d in e v 1. ali 2. tečaj, tiste pa, ki imajo c, v 3. tečaj. Einsatzleiter določa nadalje, ali se bodo sonarodnjaki iz raz-

pisanih krajev zajeli v učnem, jezikovnem ali vadniškem krožku. Za tiste, ki se jezikovnih in učnih tečajev iz važnih razlogov ne morejo udeležiti, določi Einsatzleiter domač uk s pomočjo učnega zvezka, ki ga je spisal Pj. dr. Lukas. Hirtenico celokupne akcije pa tvorijo jezikovni tečajji. Jezikovni večeri in domači uk bo zamišljeni samo kot zaslina pomoč. Nemški jezikovni tečajji se delijo v tem letu v tri skupine:

1. Splošne jezikovne tečaje, 2. obratne in 3. mladinske jezikovne tečaje. Splošne tečaje bodo obiskovali vsi tisti, ki niso zajeti v sklenjenem mladinskem ali obratnem jezikovnem tečaju. Pri tem se polaga važnost na to, da se znajde v splošnem jezikovnem tečaju po možnosti cela rodbina. V obratnih jezikovnih tečajih se uči delavec poleg praktičnega občevalnega jezika še strokovnih izrazov. Mladinski jezikovni tečajji so služba v organizaciji Deutsche Jugend in se bodo dodatno k tedenskem tečaju vršili tedensko po dve uri.

Spodnještajerskemu prebivalstvu se bo priložnost uka nemščine v velikem obsegu sporočila s lepaki, ki bodo naznanili čas in kraj tečajev, obnem pa tudi z letaki in obliki pisem. Lepaki in letaki so dvojezični, da bo stremljenje organizacije Steirischer Heimatbund vsakomur jasno.

Uvod jezikovne akcije je tvoril oklic Bundesführer-ja v obeh listih »Marburger Zeitung« in »Stajerski Gospodar«. Tudi v zborovanjih, ki se bodo v kratkem vršila po vsem Spodnjem Štajerskem, se bo podčrtalo važnost jezikovnih tečajev. Udeležencem jezikovnih tečajev se bo stavilo na razpolago obsejna učila, predvsem dve nazorni sklici, ki predstavljata pojma dnevnega doživljanja, prav tako pa tudi table za sestavljanje stavkov. Izdem je bil tudi iz življenja posnet učbenik z bogatim jezikovnim materialom za vsakdanje jezikovne potrebe. Tečaje bodo oživel tudi bogati filmi. Jezikovni tečajji prične v polnem obsegu 1. novembra 1943 in se bodo vršili tedensko po dvakrat po 90 minut skozi šest tednov.

Letos se polaga velika važnost na to, da se bo vsak udeleženec zares praktično in hitro pričel nemščino, da jo bo uporabljal doma in pri delu, pri oblastih, v trgovinah ter v medsebojnem in plemenem občevanju. Organizacija Steirischer Heimatbund nudi torej vsem Spodnještajercem, ki še ne obvladujejo jezika svoje skupnosti, še enkrat priliko, da nadoknadijo, kar so zamudili.

Kdor bo zagradil za to priliko, ne bo koristil samo sebi, temveč bo s tem tudi označil svoje mišljenje.

□ Regentni svet v Albaniji. Albanska vlada je položila eksekutivno državno oblast v roke štirilidskega regentskega sveta, ki je bil soglasno izvoljen. Ta regentni svet tvorijo naslednje štiri osebnosti: Mehdi Frasher, Fuad Dibra, Pater Anton Harapi in Lef Nosi.

□ Spoznanje generala Eisenhower-ja. Ameriški general Eisenhower je te dni sporočil svojim vojakom na italijanski fronti sledeče: »To je trda, grenka in krvava vojna. Pot, ki je pred nami, je še zelo dolga.«

□ Grški general Pangalos je imel te dni v atenskem radiu ester govor proti emigrantski kliki, ki ji načeljuje ubežni kralj Jurij. Najostreje je obsodil kralja, ki je izdal svojo deželo, izropal grški narod ter deponiral ukradeni denar v kletih angleških bank. General Pangalos je bil svoječasno vrhovni poveljnik grške vojske in predsednik republike.

□ Občina Budrio, blizu Rima, je preklcala častno občanstvo, ki ga je bila podelila leta 1923. bitvemu italijanskemu zunanemu ministru in londonskemu veleposlaniku Dino Grandi-ju. Dino Grandi je 25. julija vodil opozicijo proti Mussolini-ju v velikem svetu fašistov. Občina Budrio je podkrepila svoj sklep z utemeljitvijo, da je Grandi izdal domovino ter pahnil narod v tragični položaj.

□ General Alexander o vojnem položaju v Italiji. Preteklo nedelje je izjavil angleški general Alexander, poveljnik 8. angleške armade, pred zastopniki tiska sledeče: »Naš pohod v Italiji se razvija le počasi in ne tako, kakor smo si želeli. Pregovor: sicer pravi, da peljejo vse ceste v Rim, toda te ceste so danes žal vse podminirane.«

□ Benetke — sedež italijanske fašističke republike. Vlada italijanske fašističke republike je izbrala Benetke kot svoje glavno mesto. Preselitev vlade se je v glavnem že izvršila.

□ Zidje in framasoni v Alžiru zopet na svojih uradnih položajih. V Alžiru so v teku priprave po katerih bo vladni odbor postavil vse svoječasno odpuščene židovske in framasonske uradnike na svoje stare položaje.

□ Avstralska noče biti židovska kolonija. Avstralska vlada je demantirala neko vest lista »Daily News« iz Njujorka, češ, da je že pristala predlogu za ustanovitev židovske kolonije v Avstraliji po tej vojni. Predsednik židovske kolonizacijske družbe »Freilandliga« se že sedem let brezuspešno pogaja z avstralsko vlado glede prepustitve sedem milijonov akrov zemlje za naselitev židovskih beguncev.

□ Izdajstvo na vse strani. Kakor poroča italijanski radio, se nahaja v pogodbi o premirju, sklenjenem 3. septembra med Anglo-Amerikanci in Badogliojem, tudi neka tajna klavzula. V smislu te klavzule sta razkralj Viktor Emanuel in njegov maršal pritrtila sovražniku, da se bo Sicilija po vojni ocepila od Italije, obenem pa bo dobila svoj poseben »avtonomni statut«. Badoglio in Viktor Emanuel sta torej izdajala na vse strani, kolikor sta le mogla. Izdala sta italijanski narod v njegovi borbi za obstanek, izdala sta Mussolini, ki je vrnil Italiji v dvajsetletnem delu nekdanji ugled med narodi. Izdala sta nemškega zavezniška in prav tako tudi Anglo-Amerikance v času, ko sta se z njimi pogajala. Končno sta izdala tudi Sicilijo, ki je prišla v sovražne roke vsled njunega izdajalskega početja.

Spodnještajerci

1. novembra bodo otvorjeni jezikovni tečajji, ki nudijo vsestransko možnost priučanja nemščine, jezika naše skupnosti

Spodnještajerci in učni tečajji nemščine

V zadnji številki »Stajerskega Gospodarja« smo prebrčili oklic Bundesführer-ja organizacije Steirischer Heimatbund, v katerem poziva vse Spodnještajerce od 14. do 50. leta, ki še ne obvladajo nemščine, ali pa je obvladajo samo delno in pomanjkljivo, da se prijavijo v tečaje za uk nemškega jezika, ki jih bo v zimskem času štrom Spodnje Štajerske prirejala organizacija Steirischer Heimatbund.

Pozivu, ki je našim ljudem gotovo dobrodošel, se bodo gotovo tudi letos odzvali mnogostevilni Spodnještajerci, ker uvidevajo, da jim je znanje nemščine ne samo potrebno, temveč tudi koristno. Tečajji, ki se otvorijo čisto v kratkem času, nudijo na najspodobnejši, najlažji in najcenejši način uk nemščine, ki je sedaj naš državni, občevalni, evropski, in sploh v širnem svetu važen jezik.

Nemški jezik govori danes 90 milijonov Nemcev, in nič bolj naravnega ni, kakor da se Spodnještajerci, ki so narod nemške krvi in nemške kulture ter nemški državljani, izpopolnijo v znanju nemščine, v kolikor so še to doslej ni zgodilo.

Spodnještajerci so nekoč mnogo odhajali s trebuchom za kruhom v inozemstvo, da so tam z delom svojih rok in z umom svojih možganov zaslužili za preživljanje sebe in svojih družin, ki so navadno ostale v domovini, ali pa pozneje sledile svojim družinskim poglavarjem. Na ta način jih je mnogo odšlo v Nemčijo, Francijo, Belgijo, Severno in Južno Amerika itd., in povsod, kamor so prišli, so se čisto v kratkem času in brez truda naučili jezika dežele, ki jim je dajala zaslužek in kruh. Pri tem se je vedno in povsod uveljavilo staro in neovrgljivo dejstvo, da je naš narod nadarjen za uk drugih jezikov. Spodnještajerci so v Ameriki in v Nemčiji ter evedda tudi drugod veliko preje obvladali angleščino in nemščino, kakor drugi, iz Evrope došli naseljenci. Saj ne povemo nič novega, če ponovimo, kar smo v našem listu že večkrat podčrtali, da je pred vojno našlo mnogo Spodnještajercem v inozemstvu nove eksistence na podlagi jezikovnih zmožnosti, in sicer službe, ki so bile povezane z znanjem več jezikov.

Danes, ko tvorimo z našo lepo Štajersko sestavni del Velike Nemčije in smo nemški državljani, živimo torej v Nemčiji in je to naša domovina, je nekaj popolnoma naravnega in logičnega, da moramo obvladati nemščino. Prirojen nam dar za uk jezikov, nam to olajša, ne da bi imeli pri tem težave. Če se Spodnještajerc v Ameriki učijo angleščine, španščine ali portugalsčine, ne da bi mu bilo to težavno, mu pri nas doma v Nemčiji, mora biti veliko lažje naučiti in izpopolniti se v nemščini, ki mu gotovo ni tako tuja in oddaljena, kakor jeziki, ki jih govorijo narodi onstran oceanov. Spodnještajercu je znanje nemščine življenjska potreba, ker je jasno kakor bell dan, da se ne bodo milijoni Nemcev, ki v naši državi govorijo nemščino, radi malega števila Spodnještajercem učili naše govornice, pač pa se mora naše ljudstvo naučiti nemščine. Zato se bodo vsi, ki še niso popolnoma vešč nemškega jezika, takoj prijavili v učne tečaje za uk nemščine, in sicer Einsatzleiter-jem pri svojih Ortsgrup-pach v organizaciji Steirischer Heimatbund.

Landser unterm Messer

Von Kriegsberichterstatter Johannes Matthiesen.

PK. Kaum hat man Platz genommen, als es auch schon losgeht. »Hvordan skal det klippes?« — Tres court, Monsieur? — Kölnivesi, olkaa hyvä? In sämtlichen europäischen Sprachen mit Ausnahme von Türkisch, Spanisch, Portugiesisch, Andorrisch und Schwedisch geht es über den globetrotzenden Landser her.

Vor dem Kriege — in der Heimat — hatte wohl jeder von uns seinen »Leibfriseur«, der im Laufe unzähliger Sitzungen all die besonderen Wünsche auswendig gelernt hatte, die der Mensch nun einmal auf den Teil seiner Erscheinung hat, der dem Himmel am nächsten ist. Er fragte nicht mehr lange ob viel oder wenig herunterzuholen und mit »Eau Portugaise« oder Birkenwasser zu waschen sei. Er wußte das alles und man konnte getrost in einen geruhsamen, wohligen Halbschlaf verfallen, um erst dann wieder ganz da zu sein, wenn die Doppelsegelung des Hinterkopfes in Zusammenwirken mit einem erfolgsicheren Lächeln des Figaros den Punkt hinter die Prozedur setzte.

Aber inzwischen sind die meisten von uns Soldaten geworden. Mit dem geruhsamen Halbschlaf ist es aus. Man muß im Gegenteil höllisch aufpassen, daß man im Laufe der Haarverkürzung rechtzeitig seine Regieanweisungen gibt, seit man sich mit den Figaros aller Herren Länder herum-schlagen muß. Und hat man diesen oder jenen durch mehrfache, sich wiederholende Übungen soweit gedreht, daß sie ihre Arbeit einigermaßen selbstständig verrichten — ja, dann zieht der Landser weiter, um anderswo Vorlesungen über den in der Wehrmacht üblichen Haarschnitt zu halten.

Natürlich hat man in jeder Kompanie gelernte oder ungelernete Friseure. Aber wenn es die Umstände erlauben, läßt man diese »Friseure« im Nebenberufe gern ausruhen und geht in einen richtigen »Salon« mit bequemen Stühlen, großen Spiegeln und diversen, mit roten Gummibällen versehenen Spritzapparaten. Wer einmal bei den Sowjets zu verdecken gezwungen war, empfindet es als besondere Wohltat, wenn er auf diesem speziellen Sektor der Zivilisation wieder Gelegenheit hat, alles auszukosten.

Übrigens Zivilisation! So unglaublich es klingt mag: die Friseurkultur steht nirgends im Ausland in so hoher Blüte, wie ausgerechnet in Finnisch-Lappland, nördlich des Polarkreises und ganz oben am Eismeer. Es blüht und glitzert von Spiegeln, verchromten Instrumenten und Sauberkeit.

Wenn man auf Befehl für einige Stunden in den nächsten größeren Ort, einige Hundert Kilometer hinter der Urwaldfront in Lappland kam, stand auf dem Privatprogramm obenan der Besuch in einem der vielen Friseurgeschäfte, um sich »mit allen Schikanen« vertraut machen zu lassen, als das waren: Rasieren, Haarschneiden, Kopfbürsten, Schamponieren, Gesichtsmassage, Maniküre. Daß man sich nicht auch noch pediküren ließ, lag wohl daran, daß man den Stiefelknecht vergessen hatte. Wenn man alles überstanden hatte, fühlte man sich wie neugeboren.

Nachträglich haben wir diesen hochmodernen Figaros hinter dem Polarkreis noch einen Extra-Respekt gewidmet, nämlich, als wir auf dem Erdball 25 Breitengrade nach Süden gerutscht waren und uns am Mittelmeer in Frankreichs zweitgrößter Stadt wiederfanden.

Man durfte annehmen, daß die Friseure der großen französischen Städte uns besonders imponieren würden, denn in Sachen Lippenstift, Parfüm und dergleichen besaß dieses Land doch von jeher einen »guten Ruf«. Wir haben schwer umlernen müssen. Daß man in Lappland an der Grenze für Menschen und Bäume elektrische Haarschneidemaschinen hat, hier aber nicht, sagt alles.

Aber auch ohne diesen Faktor haben alle Landser, die einmal in Lappland waren, die dortigen Friseure in besonders angenehmer Erinnerung.

Warum? Nun, der Mann ist wohl noch nicht geboren, der sich nicht lieber — wie das in Finnland überall üblich ist — von zarter Mädchenhand einseifen, den Bart abnehmen und den Kopf kraulen läßt, statt sich von grißgrämigen Mannsbildern behandeln zu lassen, die einen obendrein mit geistlosen Bemerkungen über das Wetter langweilen. Da macht es viel mehr Spaß, bei den weiblichen Figaros in Finnland während der Verschönerungskur Finnisch zu lernen und sich über

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

Ein M-Boot wird in Dienst stellt.

Trotz Bombardier und aller Versuch die deutsche Kriegsmarine-Tätigkeit zu stören, wird nach wie vor Schiff in Dienst gestellt. Unsere Werften arbeiten, und dem Geper wird diese Tatsache durch seine Schiffsbauten bewiesen.

Kriegsber. Weiskler (PBZ - Sch).

Schraubenwühl in einem Atlantik-Stützpunkt. Während einer Unternehmung hatte ein Zerstörer bei einem Anweichmanöver Grundberührung. Im Dock aus Stützpunktes wird es beschädigte gegen eine neue Schraube ausgetauscht.

Das Bataillon wird abgelöst.

Nach erfolgreichen Angriffs- und Abwehrtagen wird das Bataillon durch ein anderes abgelöst. Der den Abschnitt übernehmende Regimentskommandeur bespricht an Hand der Karte die Lage.

»Hörner« rollen an die Front. Ein Zug mit »Hörnern«, Geschütze und Selbstfahrlafetten, auf dem Wege zur Ostfront.

Kriegsber. Schäfer (Sch).

Unerbittlicher Kampf im Osten.

Dem Masseneinsatz von Menschen und Material müssen unsere tapferen Jäger und Grenadiere härteste Kampfmitteln und Ausdauer entgegenzusetzen. — Unser Bild zeigt einen Sowjetbunker, dessen Insassen in zähem Nahkampf niedergemacht wurden.

PK-Kriegsber. Wisniewski (Ati-Sch).

Der Chef in Wehrmachtssanitätswesens Prof. Genesierstabsarzt Dr. Lindner der für seine Verdienste um den Aufbau und Einsatz des Sanitätswesens der Wehrmacht vom Führer des Ritterkreuzes des Kriegsverdienstkreuzes mit dem Schwertern verliehen erhielt.

(Scherl).

U-Boot auf Feindfahrt im Mittelmeer. Das Boot ist auf Seehöhe gegangen. Der Kommandant beobachtet durch das zentrale Sehrohr, ob sich vielleicht Angriffsmöglichkeiten bieten. — PK-Kriegsber. Toelle (PBZ-Sch)

Hitze, Sonne und Staub —

besonders viel Staub, er knirscht auf den Zähnen und brennt in den Augen. Aber marschiert wird doch. — Eine deutsche Fallschirmjägerinheit auf dem Marsch zum Einsatz an der süditalienischen Front.

PK-Kriegsber. Baltz (Sch).

den dabei aufkommenden unwilligen Humor köstlich zu amüsieren. Sogar der berühmte Barber von Sevilla würde hier nicht konkurrieren können.

Razzia in der Polarwildnis

Von Kriegsberichterstatter Rudolf Jacobs.

Auch die unwirtlichen Einöden abseits der Küste in Norwegen stehen ständig unter der Kontrolle deutscher Waffen. Jagdkommandos sorgen für Ruhe und Ordnung in den wechselländlichen Gebieten. Unter unsagbaren Strapazen kämpfen sich Gruppen berggewohnter Männer über Gletscher und Felsgrate und erleben oft Dinge, wie sie für gewöhnlich nur Polarforschern vorbehalten sind.

PK. Der Nebel schleicht noch tief über die Berge, als in der Frühe des Morgens das Jagdkommando die Rucksäcke schultert. Karabiner, Maschinenpistole, Eispickel und Gletscherschneefelle vollständig die Ausrüstung. Der Oberjäger hat noch bis tief in die Nacht über der Karte gesessen. Jetzt hat er die Wegrichtung und das Gelände genau im Kopf. Die weiße Wanne, die über der steinigen Hochfläche lagert, mag sich zur schönsten Milchsuppe verdichten, den Oberjäger stört das nicht. Mit dem Marschkompaß in der Hand wird er seine Männer sicher an das Tagesziel bringen.

Auf dem Dache des norwegischen Hochlands.

Eine helle Scheibe bohrt sich in die feuchten Nebelschwaden und bald darauf glänzt die Sonne in unbestrittener Herrschaft über der taufriischen Landschaft. Es ist fürwahr eine merkwürdige Gegend! Bis an den Horizont erstreckt sich eine Wildnis unbezwungener Felsgiganten. Weit oberhalb der zerklüfteten Fjorde klettern die Männer auf dem »Dach« des norwegischen Hochlandes herum. Ein mächtiges Firnfeld leuchtet wie der glänzende Panzer einer riesigen Schalkröte aus der glasklaren Weite herüber. Irgendwo muß der Polarkreis die Eismassen schneiden. Ewiger Schnee deckt die Kuppen vieler Berge und aus der grauen Einsamkeit der nackten Tundra blinken tausend kleine Bergseen und Tümpel wie lebhaft Augen die Wanderer an. Nirgends ist ein Anzeichen menschlicher Gegenwart zu entdecken. Die nagelbewehrten Schuhe der Soldaten hacken sich in hartes Granitgestein, in das die strömenden Gletscher der Eiszelt phantastische Spuren gehobelt haben. Kein Weg führt durch diese gottverlassene Einsamkeit, es fällt den Männern nicht leicht, die urweltliche Landschaft zu bezwingen.

Aber deshalb sind sie unterwegs. Autostraßen und sauber ausgetretene Fußwege interessieren sie nicht. Sie suchen die ungangbare Wildnis mit allen ihren Härten. Denn auch diese unbeachtete Felsöde birgt Geheimnisse und mitunter Gefahren, die es zu beseitigen gilt. Die unwegsamen Schluchten und Steinwüsten könnten für manchen verlockend sein, der die Nähe der Menschen zu scheuen hat. Der Krieg hat auch hier eine Wandlung geschaffen. Aber die Unwegsamkeit des Geländes bietet keinen sicheren Unterschlupf mehr, seitdem erfahrene Jagdkommandos systematisch die Gegend durchkämmen. Auch dieses eisgebundene Hinterland der norwegischen Küste steht unter Kontrolle deutscher Waffen.

Sensation auf dem Einödhof.

Der Einödhofbauer in dem abgelegenen Gebirgstal fährt erschrocken von seinem Lager hoch. Eben hat es an der Tür gepocht. Der Bauer lebt von Jugend auf in der Gleichförmigkeit der Hochgebirgswelt und seine Gedanken sind schwerfällig geworden. Er glaubt zu träumen und zieht sich die buntkarierte Decke über den Kopf. Da pocht es energischer. Zitternd greift seine Hand nach dem Streichhölzern, denn die Morgendämmerung ist zu schwach um den niedrigen Raum zu erhellen. Ein Hund schlägt an, eine Stimme ruft ihm etwas zu. Eine fremde Stimme.

Vorsichtig öffnet der Bauer die Tür. Draußen stehen die Soldaten des Jagdkommandos, gespannt und durchnäßt vom Durchwaten der Gebirgsbäche. Besuch ist selten in dieser Wildnis, dem Bauer verschlägt es die Sprache. Aber da klopf ihm jemand begütigend auf die Schulter und spricht norwegisch auf ihn ein.

Da beginnt der Mann zu verstehen. Ausweisen soll er sich. Er kramt aus der dicken Filzjacke

am Nagel seine Kennkarte hervor. Ja, ja, das da auf dem Bild ist er selbst. War ein langer Weg zum Fotografen; noch nie habe er vor dem Knipskasten gegessen... Der Bauer lacht und wird ganz gesprächig. Ob er Radio hat? Neida, er liebt das Teufelszeug nicht. Einmal im Monat geht er zum Nachbarn. Der liest eine Zeitung. Das genügt ihm vollauf.

Inzwischen ist auch die Bäuerin herbeigeschlürft. Sie überblickte die Sachlage im Nu und hat erst mal den Kaffeekessel aufs Feuer gestellt. Ihre Gedanken kreisen schneller. Sie kann sich denken, was die Soldaten wollen und erleichtert ihnen ihre Aufgabe. Mit einladender Bewegung hebt sie den Decker einer schweren eichenen Truhe empor. Außer sauberen Linnen ist nichts Verdächtigtes drinnen. Bald haben sich die Landsker überzeugt, daß es mit diesem abgelegenen Einödhof nichts Besonderes auf sich hat. Man scheidet als die besten Freunde. Der Bauer hat eine Pflanze Tabak in der abgekauften Pfeife und die Bäuerin steckt dem Oberjäger schnell noch einen pflasterharten Ziegenkäse zu.

Eskimohütten als Schlaftätten.

Weiter geht der einsame Marsch bis zum nächsten bewohnten Tal. Unterwegs muß ein Gletscher überschritten werden. Splitternd fährt der Pickel in die blaue Eiswand und in mühevoller Arbeit entsteht eine gläserne Treppe. Das lange Seil wird umgelegt und sichernd geht der Oberjäger heran. Immer wieder sticht er mit dem Pickel in den Schnee, um nach verborgenen Spalten zu suchen. Es ist kein wildes Drauflosstürmen in ausgelassenem Abenteuerdrang. Der Oberjäger ist sich seiner Verantwortung bewußt, und auch seine Männer kennen die Tücken der Hochgebirgswelt.

Noch deutlich steht ihnen jener schwarze Tag in Erinnerung, da sie einen Kameraden zu Tal trugen. Strapazen und Schicksalsschläge haben die Männer mit der Bergwelt vertraut gemacht. Sie kennen sich besser in der Wildnis aus, als die Topographen, die hier vor vielen Jahrzehnten ein unzureichendes Kartenwerk schufen. Sie vermögen auch ohne Karte ihr Ziel zu finden. Selbst als die Sicht auf dem Gletscher schlechter wird und ein Verhote winterlicher Schneestürme ihre Gesichter beißt, verlieren sie nicht den Mut. Da nimmt der Oberjäger den Kompaß in die Hand und stellt die Marschzahl ein. Die tanzende Nadel weist ihnen sicher den Weg durch das Schneetreiben. Ein Spaziergang ist dieser Marsch gegen die winterlichen Jagdkommandos, die man auf tausenden Skiern unternimmt. Wenn dann das Nordlicht kalt und geisterhaft am Himmel flackert, sind sie kaum noch von richtigen Polarfahrern zu unterscheiden. Dann schlafen sie unterwegs in Schneehäusern, in richtigen Igloos, die sie wie die Eskimos bauen.

Als nach anstrengendem Gletschermarsch die ersten grünen Moostupfen auftauchen, nimmt der Oberjäger das Glas an die Augen.

»Kruzitürken, ruft er erfreut, »lauter Renttiere! Und so brav stehn's beieinander. Da muß wohl der Aslak in der Näh' sein!«

Und richtig, es ist die Herde des Renttierlappens Aslak. Die Landsker kennen ihn seit langem. Wegen einer Pfeife Tabak war er oft tagelang zu ihnen übers Gebirge gewandert.

Ein buntscheckiger Gnom mit krummen Beinen.

Nicht weit von der ruhig weidenden Herde, die von einem zottigen Köter umkreist wird, erhebt sich ein spitzes Zelt. Aus der Öffnung an der Spitze steigt der Rauch kerzengrade in den Himmel. Und nun löst sich ein breites Wollknäuel aus dem Eingang und kommt auf die Soldaten zu. Bald steht der Aslak grinsend vor ihnen. Ein buntscheckiger Gnom mit krummen Beinen und verschlagenen Schlitzautgen.

»Ich habe Euch schon seit zwei Tagen gesehen!« überrascht sie der Lappe. Seine kleinen entzündeten Augen sind doch besser als der Feldstecher des Oberjägers.

Zufrieden lassen sich die Landsker am Nomadenzelt nieder. Sie wissen, daß eine gute Mahlzeit auf sie wartet. Zuweilen blicken sie auf das Steinal in der Ferne. Dort verläuft die Grenze. Der Oberjäger streckt sich behaglich auf ein Renttierfell. Bald wird er seinem Kompaniechef melden können daß in dieser weiten Wildnis alles in schönster Ordnung ist.

GOSPODARSTVO

Lesno gospodarstvo v Nemčiji

Les je blago, ki ga gospodarstvo sploh ne bi moglo pogrešati. Njegova važnost raste od leta do leta. Les se danes ne predeluje samo v svojem naravnem stanju, temveč igra tudi, predelan na kemično načina, veliko vlogo. Celulozo potrebuje danes tekstilna industrija kot surovino. Brez celuloze pa ne more biti industrija razstreliva in tudi ne industrija, ki izdeluje krmila.

Nemško gozdarstvo je za lesno gozdarsko leto 1944, ki se je začelo s 1. oktobrom 1943, že izdalo svoje geslo, ki glasi, da je treba iz gozdov dobiti še več lesa, kakor v zaključnem lesnogospodarskem letu. To geslo se je izdalo pri popolnem poznavanju težav, ki so s tem povezane. Že letošnjo pomlad se je po nalogu gozdarskih oblasti pregledalo in ugotovilo pridelke vseh gozdov v Reich-u, kar je omogočilo pravo sliko o obstoječih nahajališčih lesa. O kaki lesni krizi v pravem smislu besede seveda ni govora, pač pa je povpraševanje po lesu večje, kakor ga je možno dobiti.

Kar se uče cen za les, so v Nemčiji urejene in se jih ne da spremeniti. V že tekočem gozdarskem letu bo pa važne navodilo o podiranju drevoj, kar se ne sme spremeniti v krčenje gozov, ker bi to po vzgledu, ki nam ga daje zgodovina Krassa, tudi v Nemčiji lahko povzročilo nevarne klimatične spremembe. Tozadevne svarilne vzgledne si lahko vzamemo razen na Krasu, tudi v Ameriki, v resju na Jütland-u in še v raznih drugih deželah.

Pri izkoriščanju gozdev se mora imeti vedno pred oči, da gozdevi ne zamašijo prizadete jim luknje v par letih, temveč šele tekem ene človeške dobe. Te momente se je upoštevalo pri določanju količin lesa, ki ga bo v tekočem gozdarskem letu pridobiti s podiranjem v gozdevih. Glede samega podiranja so izšli nasveti, da se isto vrši po možnosti na takih krajih, ki ležijo blizu ugodnih prometnih zvez, da se izogne transportnim težavam.

Določanje količin podiranja drevoj v svrhu pridobivanja lesa za razne svrhe, je letos še bolj kakor doslej prenešeno na samoupravne oblasti. Predvsem je gospodarjenje z jamskim lesom in z lesom za izdelovanje vlakna poverjeno merodajnim gozdarskim organizacijam. Ti ukrepi predstavljajo začetek soudeležbe samouprav v gospodarstvu z lesom, kar se bo v tej smeri še razvil.

Težave s prevozom so premagane, kolikor je bilo to možno. To je tudi odločilna važnost za zadostno preskrbo lesa za potrošnje. Gledati je, da se podren les ne prevaža po nepotrebnem predaleč. Zato se bo v bodoče kupca dodelilo posestniku. Izbira potrošnikov se vrši potom gozdarskih uradov, ki vzamejo tiste zanimalce, ki jim je dovoz najbližji.

Za male potrebe se je moralo v interesu pravilne dodelitve lesa, omejiti gotove količine. Količina petih kubičnih metrov, ki jim je bila prepri na razpolago, je bila znižana na tri kubične metre in pripada sedaj samo še kmetijskim potrošnikom. Za vse druge potrošnike je predvidena prijava potrebnih jim količin, nakar sledi dodelitev od slučaja do slučaja. Neposreden nakup v gozdu je s tem izključen. Ako presega kmetovalčeva potreba tri kubične metre, dobi nadaljnji les tudi samo na podlagi potrdila.

Pomembno je, da je sedaj tudi rezan les listnatega drevoja podvržen kontingentanju. Pri tem je merodajno, da se potrebe prilagodijo razpoložljivim zalogam. Razen tega se bo odslej kontroliralo tudi potrošnje v svrhu ugotovitve, če so dovoljen les tudi stvarno predela in ne vskladščil. To je potrebne v interesu vojne produkcije. Dodelitve lesa omočiča podjetniku že v začetku gozdarskega leta pregled o količini, ki mu bo za leto dni na razpolago.

Nadaljnji korak za racionalno izrabo pridobljenega lesa je storjen z razširjenjem lesnega gospodarstva na lesne odpadke. Lesni odpadki se uporabljajo za pridobivanje lesnega sladkorja za izdelavo krmil. Zato bodo v bodoče tudi lesni odpadki kontingentirani in dirigirani. Za industrijo, ki uporablja lesne odpadke kot predelovalni material, je v tekočem letu predvidena uvedba nakupnega dovoljenja.

Na vsak način je potrebno, da se kljub manjšemu številu razpoložljivih delovnih sil dvigne količina lesa, ki se ga bo v tekočem gozdarskem letu s podiranjem pridobilo. Zato se pa mo-

rajo tudi vse roke, ki se še na kakšen način lahko stavijo na razpolago, zaposliti pri spravljanju lesa, ker gre za surovino univerzalnega značaja, ki je nad vse potrebna. Kar se tiče odvoza lesa la gozda, je treba še bolj kakor doslej uporabljati kmeta. Da bi se razbremenile železnice, je določeno, da se mora doseči izjemno dovolilo za transporte z lesom nad 30 km daljine. To seveda ne bo popolnoma preprečilo železniškega transporta lesa, gotove pa zmanjšalo.

Pojavi pomanjkanja lesa se v očigled izredne visokih zahtev rapram razpoložljivim zalogam ne bodo dali preprečiti. Mora se jih pač s predvidenimi ukrepi usiliti na najnižjo mero tako, da je končni učinek tak, da dobi vsak to, kar potrebuje, upoštevajoč pri tem radi vojne potrebne omejitve. Ostanek se razdeli pravično in svrham odgovarjajoče za potrebe domovine.

GOSPODARSKE VESTI

× Nemška vinarska šola v Banatu. Nemci imajo razen kmetijske šole, ki se nahaja v Vrscu, istam tudi ravnokar ustanovljeno vinarsko šolo, ki bo urila tamkajšnje kmečke sinove za dobre vinogradnike. Pouk je prilagojen šolskim načrtom enakih zavedov v Reichu ter se vrši teoretične in praktične.

× Pogozdovanje v Dalmaciji. Hrvatski oblasti si prizadevajo, da kolikor mogoče pogozdijo krško področje, kjer se za to danj poqoji. Ravnateljstvo državnih gozdev v Dubrovniku poseduje dve drevesnici, in sicer v Bučici in v Dubrovniku. V tekočem letu so v teh šolah vzgojili 400 tisoč sadik, in sicer borov, cipres, murv, akacij in jesenik ter je vse te določeno za razdelitev in nasaditev po dalmatinskih področjih v letu 1943/44.

× Grčija je spravila bombaž. Grki so v okolici Soluna spravili letošnji pridelek bombaža. Bombaž bodo začeli v kratkem predelovati.

× Deber pridelok madžarskega riža. Na Madžarski so spravili riž. Po zaslugi ugodnega vremena je pridelok smatrati za zadovoljiv. Po doslej znanih in možnih cenitvah bo letošnja žetev dala okrog 75.000 centov riža.

× Slovaška industrija sladkorja. Slovaška ima sedem tovarn za izdelovanje sladkorja iz sladkorne pese, in sicer v Trečín-Teplic, Tirmavi, Farkašinu, Nevtri, Ungerajenu, Trebičavu in Seređu. V času kampanje zaposlujejo te tovarne okrog 6000 delavcev ter so v kampanji 1939/40 predelale 660.057 centov pese, iz katere so izdelale 98.315,41 centov belega in 328 centov surovega sladkorja.

× Švicarska produkcija aluminija. Šef švicarskega urada za aluminij pri državnem industrijskem in delovnem uradu je dal novinarjem pri ogledovanju švicarske industrije podatke o produkciji aluminija. Švica ima 4 topilnice in 8 valjarnic aluminija. Švicarska produkcija aluminija je leta 1900 značala 6.000 centov, leta 1942 pa že 280.000 ton. Industrija aluminija zevzema v izvozu često mesto. Po letu 1939 se je tudi domača potrošnja dvignila za dvakratno količino.

× Izjalovljeni načrti izdelovanja kavčuka v Ameriki. Nekaj angleški strokovni list je ugotovil, da je načrt Bernarda Barucha, ki ga je izdelal za ameriško produkcijo umetnega kavčuka, doživel polom. Sintetično izdelovanje je lansko leto neprijetno presenetilo celo najbolj črne pestmiste. Produkcija ni niti zdaleka dosegla zarisan načrt. Zaloga naravnega kavčuka so se skrčile ter dosegle kritično točko, ki se bo do kraja leta znižala na kemaj kakih 142 tisoč ton.

× Električna predelava tobaka. V Arnheimu je neka trvdka skupne s nizozemskim institutom izdelala aparat za fermentiranje tobaka v množinah od 10 do 15 kg s pomočjo električnega toka. Naprava ni komplicirana, pač pa praktična. Gre za zaboj, ki ima dvojne stene. V istega pride tobak, nakar se s toplote, ki jo bo dajala elektrika ter z vlago in pritiskom, napravi istega uporabnega za kajenje.

× Nahajališča petroleja v Tajlandu. Vodja državnega urada za mineralno olje pri tajlandski vladi je izjavil, da so vrtnjača za petrolejskimi vrelci dosegla zadovoljive uspehe. Olje je po kakovosti odlično ter odlično uporabno za Dieslove stroje.

× Špansko gospodarstvo je v porastu. V prvih treh mesecih tekočega leta so v Španiji ustanovili 587 novih družb s kapitalom 687,8 milijonov pezov. Gre za nove ustanovitve, ki jih je gledati kot porast in dvig španskega gospodarstva.

Uči se nemščine!

IMNI KMETOVALEC

Spravljjanje, shranjevanje in uporaba krmske pese, repe itd.

V naših krajih se je pridelovanje krmske pese v večjem obsegu razširilo v teku zadnjih nekaj let. Širjenje pridelovanja krmske pese je v neposredni zvezi z razvojem in dvigom mlečne proizvodnje; kajti nimamo krmila, ki bi v zimskih mesecih tako ugodno vplivalo na mlečnost krav, kot je vprav krmska pesa.

Toda ni bil dvig mlečne proizvodnje edini vzrok, da so začeli naši kmečki gospodarji vprav v poslednjih letih krmsko peso na veliko pridelovati. Marveč je to omogočilo znižanje cen kalfjevim gnojilom. Saj ve vsak kmetovalec, da je krmska pesa izrazita kalijeva rastlina; to pa pomeni, da je višina pridelka predvsem odvisna od količine kalijeve soli, s katero ji pognojimo. In vprav kalijeve soli so vkljub vojni sorazmerno najlažje dobavljivo umetno gnojilo.

Kljub pozni jeseni vidimo zato letos še vsepovod po njivah zeleneti velike nasade krmske pese. Vreme je toplo in tudi slane še ni bilo. Zato raste in zeleni krmska pesa še kar naprej. Škoda ni bilo, če bi jo poruvali in spravili prezgodaj, to je, preden rast sama od sebe ne preneha, kar se zgodi bodisi po prvem mrazu, a če tega ni, to začne listje samo od sebe rumeneti in veneti. Napačno je torej, kar počenjajo mnogi kmečki gospodarji, da namreč spravljajo peso prezgodaj, ko še raste. S tem nasilno prekinemo njen notranji razvoj in dozorevanje ter na ta način zmanjšajo pridelok, in kar je še slabše, tudi njegovo trpežnost ter kakovost. Zato si zapomnimo:

Krmske pese ne smemo prezgodaj spravljati!

Izvemši slučaje, ko nameravamo na dotično njivo posejati še letošnjo jesen ozimino, je priporočljivo, spraviti krmsko peso šele, ko je prva slana umorila listje ter se je isto nato posušilo. S tem omogočimo krmski pesi naraven prestanek rasti, razen tega pa si pribiramo delo z obrezovanjem listja. Po sodobnih znanstvenih ugotovitvah je namreč krmska pesa, ki ji listja nismo porezali, marveč se je samo od sebe posušilo, mnogo bolj trpežna.

Seveda, ako slane le predolgo ni, je treba končno vendarle spraviti tudi krmsko peso z njivo, ker bi se utegnilo zgoditi, da bi jo sicer zapadel sneg, kar sicer pesi ne bi škodovalo, pač bi nam to delo s spravljjanjem zelo otežilo. Četudi namreč prvi sneg navadno kmalu skopni, se vendar le zemlja več ne osuši, tako, da se prijemlje prst na peso in tudi odvoz je na zmečani zemlji otežkočen.

Zadeti pravi čas za spravljjanje krmske pese je torej težko, vendar je — po dosedanjem razvoju vremena sodeč — za letos prej še prezgodaj, kot pa prepozno za to delo.

Na vprašanje:

Kako bomo krmsko peso spravljali?

bi dal ob navadnih razgovorih, ko je bilo delovnih moči na naših kmetijah dovolj, vsak kmečki gospodar je odgovoril: »I kakol! Poruvati jo je treba, pa jeli! Letos pa je stvar težja, ker delovnih moči povsod primanjkuje. Zato si moramo tudi pri spravljjanju pese skušati pomagati z orodji, čeprav jih doslej nismo bili vajeni. Nekatera teh orodij bomo opisali.

Predvsem moramo omeniti nož za odstranjevanje pesnega listja (die Kopfschippe). Če rujemo peso z rokami, listov ne odstranjujemo v naprej, marveč jih obrezujemo šele, ko je pesa izravana. Drugače je, ako rujemo peso z izruvači. V tem primeru moramo odstraniti pesno listje v naprej, ako ni že samo od sebe odmrlo in se posušilo, kar je, kot smo že omenili, najbolje. Za obrezovanje pesnega listja, dokler je pesa še v zemlji, uporabljamo omenjeni nož, ki je vprav podoben savadni otki, s kakršno odstranjujemo plevel in gnoj izpred pluga. Seveda mora biti rezilo bolj široko in dovolj ostro, pa tudi nasajeno mora biti na daljši ročaj, približno v dolžini grabljišča. S takim nožem je mogoče prav hitro obrezovati pesno listje. Listje moramo sproti zmetati na kupe, odkoder ga izvzimo domov, še preden začnemo ruvati peso. Obrezač za pesno listje nam lahko napravi vsak kovač.

Tudi za ruvanje pese imamo več različnih orodij. Nekateri priporočajo posebne, močne dvo-ročajne vile (Rodegabel), drugi posebne lopate (Graber). Za letos ne pridejo ta orodja za nas v večji meri v poštev, ker jih pač ni lahko dobiti. Iz enakega razloga bomo letos le v mali

Das Auslösen der Kürbiskerne — eine beliebte Arbeit der Landfrauen.

(Scherl).

meri lahko ruvali peso z ruvalnimi plugi (Rodeplug), ki so sicer prav priporočljivi. Pač pa si lahko sami napravimo neko pripravo, ki nam bo dobro služila za ruvanje pese, namreč ruvač (Rodegerät). Najbolj enostavno ga lahko opišemo, ako rečemo, da je to snežni plug, širok do dva metra, ki ga vlečemo z zadnjim, to je širokim koncem naprej. Sprednji, to je ostri konec pluga, pa je odžagan v širini približno 50 cm. Te ga odžaganega ostrega konca snežnega pluga pa ne vžemo proč, marveč ga pritrdimo v sredino širokega konca, tako, da konica sega tako daleč, kot so stranice na širokem koncu. Torej: odžagani sprednji del obrnemo naokrog!

Če tak ruvač vlečemo po njivi s peso, se nekoliko vpreza v zemljo, njegova ostra konica gre srednji med dvema vrstama pese in ruva ob straneh dve vrsti pese. Istočasno pa tečeta spred-

nja široka konca stranic ruvača zunaj nadaljnjih dveh vrst pese, in ker so stranice posevno navznoter, rujejo tudi stranice vsaka eno vrsto. Pesa vseh štirih vrst se izmotava iz ruvača zadaj na odprtini, ki je toliko široka, kolikor smo konice pluga odžagali, torej navadno 50 cm. Zato ležijo za ruvačem akoro dva metra med seboj oddaljene vrste izravnane pese, tako, da lahko vmes zapeljemo voz, in peso sproti naglo nalaqamo, ko vlečemo voz čez njivo.

Tak ruvač za peso si lahko napravi vsak kmetovalec sam doma in bo imel veliko koristi od njega.

Kako pa je s spravljjanjem strniščne repe?

Strniščna repa (Stoppelrüben) sicer nima toliko realne vrednosti kot krmska pesa, niti ne da toliko pridelka, ima pa neko drugo dobro stran: da je namreč lahko pridelujemo še po strnišču ozimnega žita, odkoder ima tudi vzdevek »strniščna«. Če smo ji dovolj pognojili, predvsem s kalijevo soljo, in če je vreme ugodno, pa vendar tudi strniščna repa da obilen pridelek.

Kar se spravljjanja tiče, velja zanjo v še večji meri kot za krmsko peso opozorilo: Ne spravljajmo je prezgodaj! Strniščna pesa raste le se debeil še pozno v zimo. Razen tega ji niti mráz ne škoduje, niti ni škoda, če jo zapade sneg. Če pa jo prezgodaj spravimo, imamo manjši pridelek in niti ta ni trpežen.

Edini vzrok, da ljudje tudi strniščno peso spravljajo raje prezgodaj, kot prepozno, je ta, ker pozneje pri ročnem epravljjanju navadno v roke zebe. Vendar se da temu odpmoči, če repo rujemo z vilami ali pa z zgoraj opisano ruvalno napravo, ki se prav izvrstno obnese tudi za ruvanje pese. Tudi nalaqamo strniščno peso lahko brez nadaljnjea z vilami in so posebno uporabne v ta namen vile za nalaqanje krompirja (Kartoffelgabeln), ki jih je tudi pri nas že mogoče kupiti. Te vile imajo namreč odebeljene konice, da se z njimi krompir ali pa repa ne rani.

Pustimo torej strniščno repo kar se da dolgo na njivi!

Prav isto velja glede strniščnega korenja, ki tudi še raste. Nekateri puščajo strniščno repo in korenje do srede zime na njivi in se hvallijo, da se tako pozno spravljeno korenje drži vse tja v poletje. Pri nas pa, kjer sredi zime navadno že korenja in vseh okopavin zmanjka, ta način seveda ne pride v poštev.

Strniščno repo obrežemo šele doma, korenju pa listje samo obtqamo.

Kam bomo peso, repo, korenje itd., shranili?

To dela preglavice marsikateremu kmečkemu gospodarju, ki spomladi, ko je krmsko peso v povečanem obsegu nasejal ali nasadil, ni pomislil,

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezati!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično.)

43. Stunde.

Über die Zeit (wann?).

1. Im Winter ist es kalt, im Sommer heiß, im Frühling und im Herbst kühl.
2. Am Morgen geht die Sonne auf und am Abend unter.
3. Frühmorgens, wenn die Hähne krähen, geht er auf die Jagd.
4. Mittags und abends muß er Tropfen einnehmen.
5. Eines Tags erklärte er mir die Zusammenhänge.
6. Er arbeitet bei Tag und bei Nacht.
7. In der Nacht hat es geregnet, aber bei Tagesanbruch ist es wieder schön geworden.
8. Vor acht Tagen war das letzte Gewitter, vor 14 Tagen bin ich zum letzten Male baden gegangen.
9. Alle Tage ist kein Sonntag, alle Tage gibt's keinen Wein.
10. Du kannst kommen, wann du willst, vormittags oder nachmittags oder auch abends.
11. Bitte, komm zur rechten Zeit!
12. Heutzutage sind Rundfunk und Tonfilm eine Selbstverständlichkeit.
13. Gestern hat sie die ganze Nacht getanzt und heute schläft sie den ganzen Tag.
14. Ich muß auf einige Zeit verreisen.
15. Tag für Tag erzählt er mir die gleiche unwahrscheinliche Geschichte.

16. Von Zeit zu Zeit einmal auszuspannen ist notwendig.
17. Als sie ihn sah, wurde sie zum erstenmal rot und verlegen.
18. Ich bitte Sie, meinen Brief unverzüglich (ohne Verzug) zu beantworten.
19. Ekelhaft, dieses Wetter; es regnet unaufhörlich.
20. Voriges Jahr war der Winter sehr streng, dafür wird er vielleicht dieses oder nächstes Jahr um so milder sein.
21. Von Tag zu Tag wird man leider älter.
22. Ab und zu eine nette Unterhaltung in einer fröhlichen Gesellschaft, ist ganz angenehm.

Leichte Gespräche.

Wie geht es Ihnen?
Danke, ganz gut.
Wie fühlen Sie sich?
Danke, bedeutend besser.
Ich bin momentan ganz schwindlig, es dreht sich alles vor meinen Augen.
Jetzt ist es Gott sein Dank vorbei.
Ist sie schon zu sich gekommen?
Lassen Sie den Arzt holen!
Wenden Sie sich doch an einen Spezialarzt!
Ich bin zu sehr gelaufen, jetzt habe ich Seitenstechen.
Atmen Sie tief!

kolike pridelka daje dobro obdelana in pognojena krmna pesa. Kletki na naših kmečkih domačijah so skoraj brezizjemno premajhne, da bi mogli krmne okopavine vanje spraviti, posebno še, ker so naši kmetje letos tudi krompir nasadili v povečanem obsegu.

Kam torej s krmnimi okopavinami?

Kdor ima prostor kjer koli pod streho, recimo pod kakim kozolcem, ali v kolarnici, ali kjer koli že bodi, stori najbolje, če obloži stene tega prostora s slamo, nato pa strpa krmne okopavine vanj. Pokriti pa kupa v takem primeru ne smemo s slamo, niti s čem drugim, ker tudi za iz zemlje izruvane okopavine živijo in dihaajo dalje. Potreben jim je torej dušik, skozi katerega se odvaaja izdihan zrak, pa tudi toplota in vlaga, ki jo okopavine pri dihanju razvijajo. Če bi shranjenim okopavinam dostop zraka docela onemogočili, bi se zadušile in začele gniti.

Kdor pa nima nikjer v svojih poslopih prostora za shrambo krmnih okopavin, jih mora pač praviti v podšipnici (Miete).

Včasih so priporočali, napraviti podšipnice kar na njivi, kjer smo okopavine pridelali. Vendar ima to več nedostatkov. Predvsem je treba pokriti na prostem, kjer ima oster zimski veter od vseh strani dostop, podšipnice na debelo z zemljo, kar je drago in niti ne učinkuje koristno na okopavine same. Če pa bi jih pokrili manj, lahko trpijo okopavine od mraza. Drugi nedostatek podšipnic na njivah pa je, da so take podšipnice od hlevov preoddaljene in pozimi, ko so odvozne poti zasnežene ali razmehčane, težko dostopne.

Zato se v zadnjem času priporoča, napravljati podšipnice za krmne okopavine doma, čim bližje hlevov.

V ta namen poiščemo primeren prostor ob steni na južni strani hleva ali kake druge gospodarske stavbe. Če je prostor zavarovan s steno od več strani, tako, da nastane nekak, proti jugu odprt kot, je seveda še bolje.

Na izbranem mestu izkopljemo pol metra globoko jamo v primerni dolžini ter dva do 2,5 m dolžine. Dno izravnamo, okoli jame pa izkopljemo dovolj globok in širok kanal za odvod talne vode. Razen tega moramo tudi strešni napušč nekoliko povečati, ako že dozda ni bil vsaj en meter širok.

V tako prirejeno podšipnico namečemo krmno peso, strniščno repo, korenje in če imamo še kaj podobnega, seveda lahko tudi krmni krompir.

Okopavin namečemo toliko na visoko, da segajo pri steni približno poldrug meter visoko, a na drugih, zunanjih straneh podšipnice do vrha jame. Na ta način dobimo poševeni strehi podobno vrhno ploskev kupa.

Dodelan kup obložimo od vseh treh zunanjih strani s slamo približno 30 cm na debelo. Slama mora biti zravnana, to je »škopnica« in oblagati

moramo kup z njo prav tako, kot bi pokrivali streho, torej plast za plastjo, pri tleh začenši, in tako, da stoji slama pokonci. Z nekaj letvenimi in kljukami pritrdimo slamo, da je veter ne more raznašati.

Tako pokrito pustimo podšipnico vse do pričetka ostrega mraza. Šele tedaj pokrijemo oziroma del podšipnice, ki sega izven strešnega napušča, s približno 25 cm debelo plastjo prsti. Zgornji del podšipnice, to je, kolikor je je pod streho napušča, pa pustimo samo s slamo pokrit, da lahko tudi pozimi okopavine dihaajo skozi slamnato odejo.

Kdor nima dovolj zravnane slame, škopnice, si lahko pomaža tako, da pokrije okopavine najprej s plastjo listja, plev ali senenegega zdroba, povrhu pa pokrije podšipnico z deskami ali s kakršno koli drugo streho.

Tako prirejene podšipnice so dostopne ob vsakem vremenu tudi pozimi. Razen tega nam slame za pokrivanje ni treba voziti daleč od doma, in ko podšipnico izpraznimo, lahko uporabimo slamo še za nastilj. Pa tudi jama, ki smo je za podšipnico izkopali, nam pride spomladi prav: saj je to najbolj ugoden prostor za napravo tople grede za setev zelenjave. Treba nam je samo,

nametati v jame plast razkrojenege konjskega gnoja, nato pa plast dobre vrtna zemlje, prostor sam nekoliko ograditi, da ga kokaži ne razkopavajo — in prvovrstna topla greda je pripravljena! Da nam kapnica s strehe ne bi nagajala, moramo seveda napraviti k strehi odvodne ličbove!

Se nekoliko o uporabi krmnih okopavin! Večina naših kmetovskih ljudi se še danes ne zaveda, da je največja vrednost krmnih okopavin v vitaminih, ki pa se nahajajo samo v svežih okopavinah. Vsako kuhanje in parjenje okopavin uniči vitamine v njih ter s tem polovico njihove vrednosti!

Zato pomnite: Krmno peso, repo, korenje in druge krmne okopavine z izjemo krompirja, smemo krmiti samo v svežem stanju! Kuhali, oz. parili pa bomo samo krompir! Le na ta način bomo krmno vrednost okopavin polno izkoristili!

Navaden izgovor, zakaj naši ljudje okopavine kuhajo, je ta, češ, da je kuhane, oziroma parjene okopavine lahko zdrobiti, sveže pa težko, je danes, ko je za mal denar lahko dobiti »repreznic«, ki okopavine zreže v drobne rezine, zares brez podlage! Zato: Krmimo okopavine vedno le sveže!

MALE VESTI

* Führer-jeve čestitke romunskemu kralju. Führer je romunskemu kralju Mihaelu dne 25. oktobra o priliki tojstnega dne, sporočil svoje brzojavne čestitke.

* Spodnještajerci so vedno in povsod junaki. Za hrabro vedenje v bojih zoper tolpe so bili odlikovani nižje imenovani možje odredov Wehrmannschaft-a im Steirischen Heimatbund, Standarte Marburg-Stadt. I. Alarmkompanie in sicer: Z odlikovanjem Eisernes Kreuz II Klasse SA Truppführer Heinrich Studentschnig, z odlikovanjem Kriegsverdienstkreuz II Klasse mit Schwertern pa Wehrmannschaftsscharführer Otto Ranftl, Rottenführer Franz Jartschitsch, Rottenführer Josef Lamberger, Rottenführer Michael Brodnik, Rottenführer Franz Kreiner, Rottenführer Gustav Schischek, Obersturmann Kurt Weber in Obersturmann Johann Harb. Odlikovanim Spodnještajercem je izročil odlikovanja osebno Gäuleiter in Reichsstatthalter Dr. Siegfried Uiberreither.

* Junaški Spodnještajerci. V zadnji številki »Stajerskega Gospodarja« smo zapisali, da skoraj ne mine teden, da ne bi prihajala poročila, da so je ta ali oni Spodnještajerci pred sovražnikom odklovali ter bil zato deležen vidnega znaka za izkazano hrabrost. Omenjena izdaja našega lista še ni v celoti zapustila tiskarne, ko smo sprejeli ponovne razveseljive vesti o hrabrosti naših

spodnještajerskih fantov in mož, ki jih v naslednjem objavljamo. Z odlikovanjem Eisernes Kreuz II. Klasse je bil odlikovan Grenadier Johann Werschitsch iz Puchdorfa števil. 161 v Ortsgruppe Mörtenndorf, Kreis Pettau. Isto odlikovanje za hrabrost sta dobila Soldat Franz Horwath iz Dobreinsdorfa, Ortsgruppe Schilttern, Kreis Pettau ter Unteroffizier Franz Kosi iz Ortsgruppe Friedau, Kreis Pettau. Še višjega odlikovanja za hrabrost je bil deležen Grenadier Johann Osmetz, ki je pri izvrševanju svojega junaškega dela našel smrt na polju časti in slave. Dobil je namreč Kriegsverdienstkreuz II. Klasse mit Schwertern. Pokojni Osmetz je bil doma iz Ortsgruppe Friedau, Kreis Pettau. Kakor vidimo, so se tokrat postavili naši dobri in pridni Spodnještajerci iz Kreisa Pettau.

* Nova odlikovanja spodnještajerskih junakov. Za hrabrost, ki jo je pokazal v bojih na fronti, je bil odlikovan z odlikovanjem Eisernes Kreuz II. Klasse, Grenadier Josef Andrei, doma iz Ortsgruppe Eichtal-West v Kreisu Trifail.

* Posnemanja vreden Spodnještajerc. Leta 1879 v Nußdorfu pri Pettau-u rojen Alois Stalzer je služil od leta 1902 do 1920 pri nekdanji državni železnici. Upokojen je bil radi bplezni. Na podlagi totalne mobilizacije delovnih sil, se je Stalzer dne 1. marca javil zopet v službo in je od takrat dnevno deset do enajst ur pri železnici v službi. Kljub težki službi je vzor vsem drugim.

Herr Doktor, bitte verschreiben Sie mir ein harmloses Schlafmittel, ich kann die halbe Nacht nicht Schlafen.

Wörter.

aufgehen (Sonne) — vzhajati (sonce)
ausspannen — izpreči
ekelhaft — gnušen, ostuden
einnehmen (etwas) zaužiti
frühmorgens — zgodaj zjutraj
Gesellschaft (w) — družba, družčina
heutzutage — danes
schwindlig — vrtoglav, omotičen
Seitenstechen (e) — bodljaji
Selbstverständlichkeit (w), z. B. das ist eine — to se samo ob sebi razume
Tagesanbruch (m) — svit
unaufhörlich — neprestan, -a, -o
untergehen (Sonne) — zahajati
unverzüglich — nemudoma, brez odloge
unwahrscheinlich — neverjeten, -a, -o
Verzug (m) — odlog, zamuda
vorig — (pol)prejšnji, -a, -o
vormittags — dopoldne
Zusammenhang (m) — zveza, etik, sklad

Redewendungen.

bei Tag und bei Nacht — ponoči in podnevi
zur rechten Zeit — o pravem času
von Zeit zu Zeit — včasih
verlegen werden — y zadrego priti
ab und zu — včasih

Umstandswörter der Menge und des Vergleiches.

1. Am meisten freute ich mich über das wunderschöne Buch, das Sie mir geschickt haben.
2. Beinahe hätte ich Sie nicht gesehen.

3. Ich möchte Ihnen meinen Freund ganz besonders empfehlen.

4. Ein wenig Verstand und etwas Fleiß genügt, um diese Arbeit zu vollenden.

5. Ich danke Ihnen für Ihre Wünsche und wünsche Ihnen ebensoviel.

6. Dieses Buch hat mich ebensowenig interessiert wie das andere.

7. Guten Appetit! Gleichfalls!

8. Nun hat er mir ebenfalls geschrieben.

9. Wenn diese Arbeit nur einigermaßen ordentlich ausgeführt wäre, würde ich sie ihm gerne bezahlen.

10. Dieser Herr ist mir zwar gänzlich unbekannt, aber ich weiß, daß er mit der Sache nichts zu tun hat.

11. Was Sie mir da sagen, ist mir schon hinlänglich bekannt, ich habe nun schon geradezu genug davon gehört.

12. Was verkaufen Sie in Ihrem Geschäft? Hauptsächlich Lebensmittel.

13. Im allgemeinen kann ich mich über ihn nicht beklagen, höchstens, daß er manchmal ein bißchen schlampig ist.

14. Was sagen Sie dazu? — Ich sage überhaupt nichts.

15. Es war so viel Schnee, daß man kaum den Weg sah.

16. Mir ist es mehr oder weniger ganz gleich, was er macht.

17. Ich bat ihn nochmals, mir das Geld zu leihen, aber er lehnte es wiederum ab und sagte mir nicht einmal warum.

18. Er schrie so sehr und so lange, daß ihm die Ader platzte.

19. Ich sage sogar, daß Sie teilweise recht haben, aber die Schlußfolgerung stimmt nicht.

20. Um so mehr wir ihn lobten, desto weniger arbeitete er.

21. Dieser Stoff ist bei weitem schlechter als der andere.

22. Sagen Sie mir wenigstens ungefähr (beiläufig), was die Reise kosten wird.

23. Nachdem ich ihm das gesagt hatte, war er vollends niedergeschmettert.

Ich weiß nicht, was mit mir heute los ist, ich habe schon zweimal übergeben und mir ist noch immer schlecht.

Ich beneide Sie, Sie haben eiserne Gesundheit. Wo gehen Sie jetzt mit ihrem Jungen hin?

Zum Arzt, ich muß ihn impfen lassen.

Mir ist etwas ins Auge gekommen, was soll ich machen?

Reiben Sie nicht, ziehen Sie das obere Lid über das untere, dann wird es gleich heraus sein.

Ich habe Halsweh, das Schlucken tut mir weh. Gurgeln Sie mit Wasserstoffsperoxyd.

Sie sollen nicht so viel rauchen!

Sie haben schon einen ausgesprochenen Raucherhusten.

Sie sind so sehr überanstrengt und daher nervös, ruhen Sie sich doch ein wenig aus!

Er ist verrückt geworden.

Er ist wahnsinnig verliebt.

Er hat den Verstand verloren.

Ne vem, kaj je danes z mano, že dvakrat sem biljuval in še vedno mi je slabo.

Zavidam vas, imate železno zdravje. Kam greste sedaj s svojim sinom? K zdravniku, moram mu dati kose cepiti.

* Počastitev padlih junakov v Poniglu. Nedavno so v gaju junakov v Poniglu, v Kreis-u Cilli, namestili spominske napisne table za na bojišču padle junake iz domače Ortsgruppe. Slavnosti so se udeležili svoji padli junakov, Ortsgruppenführer s svojim štabom, vsi Zellen- in Blockführerji ter Wehrmannschaft. Spominski govor je Pg. Krenn zaključil s besedami: »Za Nemčijo so krivali svoja življenja, med ljudstvom bodo živeli na veke«.

* Razobešanje zastav samo na oklic. Notranji minister je z odlokom objasnili, da odpade krabešanje zastav med vojno ob dnevih, ki so za to določeni, če niso izšli za to posebni oklici. S tem je uradno določena navada, ki se je v vojnem času praktično že izvajala.

* Smrtna kosa. V Marburg-u so umrli: 64letni hlapec Ludwig Hammer iz Egidi-ja; delavska hčerka Anna Simonitsch iz Untertäubling-a; delavski sin Anton Stern iz Roßwein-a; 36letni Albert Schuster; 61letna vdova po generaku, Maria pl. Semlner; 59letni Vitus Pozait iz Koisberg-a; triletna Natasa Martschetz iz Hacklgasse 3; 42letni kovač Anton Sawerl iz Gneisenaugasse; 52letna zasebnica Antonia Saloker iz Berggasse; 30letni mehanik Max Juritsch iz Brunnendorferstraße; sinček krojaškega mojstra Hermann Fraß iz Zellnitz ober Drau; 48letni bivši posestnik Valentin Schöpfer iz Mellingerberg-a; 57letni ravnatelj Pg. Ernst Haedrich iz Emil-Gugel-Gasse; 70letni železničar v pok. Alois Roschkar iz Fraustaadnerstraße; 75letni previtkar Martin Hanschel, mala Inge Grach iz Wilhelm-Tell-Gasse; 17letni učenec Josef Pachernik iz Lembacherstraße; 69letna previtkarica Theresia Duschitsch iz Weigen-a; 63letni trgovec Michael Lentsche iz Domplatz-a; 60letna posebnica Franziska Reich, roj. Koren iz Mähberg 7; Klementina Raunicher, roj. Wratschko iz Parkstraße; 36letna hišna gospodinja Margareta Primoschitsch iz Fraustaden; 55letna kuharica Maria Gumsei; osemletni učenec Johann Karner iz Gams-a; mala Magdalena Luqert iz Hans-Sachs-Gasse in 46letni laborant Alois Murschitz. — V Cilli-ju so preminuli: zasebnica Julija Lukaszik, roj. Pischent; 83letni železničar v pok. Julius Golob; 71letna hišna posestnica Fanni Oblak; 32letna zasebnica Maria Kandus; lesni trgovec Pg. Trinkler; 66letna zasebnica Rosa Posnig, roj. Bratschitsch; 29letni Gottfried Gradl in 48letni Johann Koss. — Nadalje so še umrli: v visoki starosti 86 let zasebnica Josefa Maizen iz Großsonntag-a; hišni posestnik Valentin Ecker iz Rohitsch-Sauerbrunn-a; 72letni Franz Tausel iz Trifall-a; zasebnica Paula Gomansky iz Pettau-a; 61letni zasebnik Stefan Tkaletz iz Pettau-a; zdravnik dr. Martin Oogoresutz iz Gonobitz-a; 79letna zasebnica Juliana Kautschitsch, roj. Wretzl v Studenitz pri Pötschach-u; posestnica Theresia Wabitsch iz Ober-Kumigund-a; v Pattau-u 68letni zasebnik Geza Alter; v Egidi-ju 58letna Johanna

Tischler in v Wöllan-u 68letni železničar v pok. Franz Wirth.

* Izredna dodelitev živil za božične praznike. Na podlagi uspehov, ki jih je doseglo nemško kmetijstvo s svojimi pridelki, je tudi letos mogoče poleg redne dodelitve, nemškemu narodu za božične praznike dovoliti nakup izrednih živil. Tako dobijo vsi potrošniki s samooskrbovanci vred 500 g pšične moke in 250 g sladkorja. Nadalje se bo izdalo vsem opravilcem na oskrbo in nekmetijskim samooskrbovancem 125 g masla. Razen tega dobijo vsi nad 18 let stari potrošniki in samooskrbovanci še 125 g sladkorja ali 100 g sladkorja, 50 g zrnatih kave ter pol steklenice špirituoza. Otroci in mladoletniki do 18 let vključno samooskrbovancev iste starosti dobijo 250 g sladkorja ali po 200 g sladkorja. Izdaja sledi na posebne živilske karte, ki se jih bo izdalo skupno s kartami za 57. dodelilno periodo. Kavno in špirituoze morajo potrošniki nad 18 let naročiti do 3. novembra 1943 z oddajo odrezka N 29, oziroma N 30 Nährmittelkarte 55. periode.

* Prispevek za živeč v letalsko zaščitni službi. V letalsko zaščitni službi se izplačuje prispevek za prehrano, ki je za službo na delovnem mestu določen v razredih in doseže 3 RM, če je dotični bil nad 24 ur neprestano odsoten od svojega stanovanja. Po najnovejšem določilu Reichsministra za letalstvo in vrhovnega poveljnika letalstva, se s 15. septembrom t. l. ta prispevek zviša na 3 RM, za vpostavo pri vsakem stvarnem pomaganju pobiranja ali preprečevanja škode pri letalskih napadih. Isto velja za službovanje v letalski zaščitni od sobote na nedeljo, po nedeljah in praznikih in pripomaganju v letalski zaščiti, ki se pripeti večkrat kakor v vsakih desetih dneh. Z novo odredbo je izrecno povedano, da je prepovedano plačevati višje prispevke za prehrano kakor je s povedanim razloženo.

* Obisk v Skoplju. Pretekli petek si je bolgarski notranji minister Kristov ogledal mesto Skoplje, ki je bilo dvakrat predmet anglo-ameriškega terorističnega bombardiranja.

* Angleži streljajo Italijane v Kalabriji. Kakor poročajo iz Milana, je angleško vojno sodišče v nekem južnoitalijanskem mestu obsodilo na smrt 32 Italijanov, češ, da so »ogrožali« nek angleški vojaški transport. Med obsojenci iz Kalabrije se nahajajo tudi ženske.

* Karte za dopustnike podaljšane. Nedavno izdane Urlauberkarte, ki nosijo zelen tisk na rumenem papirju in napis, da veljajo do 14. novembra 1944, so podaljšane do 30. aprila 1944.

* Prodaja konj na Spodnjem Stajerskem. V 29. številki lista Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark, z dne 14. oktobra 1943, je objavljeno določilo o izvedbi odredbe šefa civilne uprave o prodaji konj, ki je izšla 9. aprila 1943. Določilo pravi,

da se mora prodaja žrebet vršiti načelno samo potom razpečevalnih prireditev. Nosilec takih razpečevalnih prireditev je urad Landespferdezuchtverband Steiermark, to je, deželna zveza konjerejcev, ki ima svoj sedež v Graz-u, Fröhlichgasse-Schönauergasse, Baracke 12. Temu uradu je predlagati prijave o prodaji plemenskih in delovnih konj. Izvoz konj iz področja Spodnje Stajerske je principiarno prepovedan. Izjemo dovoli pooblaščenec za prehrano in kmetijstvo pri šefu civilne uprave.

* Inozemci kot voditelji v obratih. Za strokovno usposobljenje inozemskih delavcev, ki delajo v nemškem gospodarstvu je pričela organizacija Deutsche Arbeitsfront z dalekosežnimi pripravami. Namera je, da se inozemskim delavcem, ki se sedaj uporabljajo samo kot delavci, omogoči izobrazbo za položaje tovarniških podvoditeljev. Po izšeljanju se bo tako mojitre in strokovnjake dodelilo na vodilne položaje v prvi vrsti pri njihovih rojakih. Najprej se bo iz vrst francoskega delavstva izbralo primerno število kandidatov, ki jih bodo šolali Francozi sami. S tem povezano možnost napredovanja pozdravlja francosko delavstvo, pozdravljajo ga pa tudi drugi inozemci, ki bodo istotako deželni izobrazbe in prednosti, ki jih nudi nemška organizacija Deutsche Arbeitsfront.

* Vojni poškodovanci in kmetijstvo. Časopis »Deutsche Kriegspferversorgung« prinaša članek o ohranitvi vojnih poškodovancev, ki so po poklicu kmetovalci. V zanimivih izvajanjih se naglašajo, da je pot, po kateri se izšola in pripravi težkega vojnega poškodovanca, da bo še nadalje opravljal kmetijska dela, popolnoma drugačna, kakor je pot za vojne poškodovance, ki jih je izšolati za rekodelstvo in industrijo. V kmetijstvu je namreč delo tako mnogostransko, da je vojnega invalida skoraj nemogoče izvežbati samo za neko šablonsko delo, kar je v industriji in obrti vsekakor izvedljivo. Kljub temu pa se nemške oblasti trudijo, da bi se tudi v vojni poškodovani kmetovalci lahko vrnili v svoje poklice. Tudi iz nekmetijskih poklicev prihajajoči vojni poškodovanci uživajo vso podporo, da se jih po ozdravljenju izvežba za kmetijska dela.

* Ne pošiljajte sadja v vojno-poštnih paketih! Ministrstvo pošte razgláša, da morajo pošte dnevno uničiti mnogo vojno-poštnih paketov, ker se je v istih pokvarilo sadje, namenjeno za vojake na frontah. To pa še ni vse. Vojno-poštni paketi, ki vsebujejo sadje, ležijo med paketi druge vsebine, in radi tega pokvarijo tudi v istih se nahajajoča živila itd. Zato se svoji frontnih vojakov opozarjajo, da ne pošiljajo več sadja v vojno-poštnih pošiljkah. Poštne oblasti pri tem ponovno opozarjajo, da je razen sadja neumestno tudi pošiljanje steklenic s tekočinami.

* Zamenjava težkih ranjencev. Nemško zunanje ministrstvo je v zadnjih mesecih podvzelo korake za vrnitev težko ranjenih vojakov, pripadnikov sanitetne službe, ter bolnih mornarjev trgovske mornarice iz Afrike in Velike Britanije v zamenjavo za angleške težko ranjene vojake in sanitetne vojake, ki se nahajajo v nemškem vojnem ujetništvu. Uspeh teh prizadevanj je, da je prispel dne 22. oktobra v neko nemško pristanišče transport prvih ranjencev, od katerih se jih bo zamenjalo 5000. Pri njihovem dohodu jih je pozdravil poveljnik Wehrkreis-a ter Gauleiter nekega severonemškega Gau-a. Poveljnik Wehrkreis-a je v svojem pozdravnem govoru prečital srčne pozdrave Führer-ja in vrhovnega poveljnika oborožene sile ter izročil vsakemu ranjencu posebno Führer-jevo darilo. Po kratkem zadržanju v lacareh pristaniškega mesta, so se ranjenci odpeljali v lacarete svojih domačih krajev. Nadaljnji transporti ranjencev sledijo v kratkem času.

* Trenutna blaznost ali nepremišljena zloba. V Marburg-u se je pripetil žalosten primer, da je neka 18letna deklica svojo 19mesečno polsestrico, ki je bila nekoliko nemirna in nagajiva, razburjena in jezna kaznovala na ta način, da jo je v svoji nepreračunljivosti vtaknila v vročo vodo. Pri tem je ubogil otrok zadobil tako hude opekline, da je naslednjega dne v bolnišnici umrl.

* Časopisje za inozemske delavce. Za v Nemčiji zaposlene delavce, ki so doma iz vzhodnih pokrajin, je ravnokar izšel ilustriran časopis, ki prinaša romane v ruskem in ukrajinskem jeziku. Za ostale inozemske delavce izhaja v Nemčiji 14 časopisov v njihovih jezikih, dovoljen je pa tudi uvoz nad 200 vrst inozemskih časopisov, ki jih domovina pošilja svojim, v Nemčiji se nahajajočim rojakom.

Meni je padlo nekaj v oko, kaj naj storim?
Ne manite, potegnite gornjo veko čez spodnjo, potem bo kmalu zunaj.
Grla me boli, težko požiram.
Grgrajte z vodikovim superoksidom (prekislom).
Vi naj toliko ne kadite!
Vi že ravno tako kašljate, kakor pravi kadilci.
Vi ste se duševno pretegnili in radi tega ste jako nervozni, izpočijte se vendar malo.
Zblaznel je.
Blazno zaljubljen je.
Pamet je zgubil.

Wörter.

Ader (w) — žila
ausführen (eine Arbeit) — izvršiti (neko delo)
binahe (fest) — skora
beneiden — zavidati
ebenfalls (auch) — tudi, enako
ebensoviel — ravno toliko
ebensowenig — ravno tako malo
einigermaßen — nekako
eisern — železen, -a, -o
Fleiß (m) — pridnost
genügen — zadostovati
geradezu — naravnost
gleichfalls — prav tako
hauptsächlich — posebno, zlasti
hinlänglich — dovolj, zadosti
höchstens — največ, kvečjemu
impfen — cepiti, koze postaviti
Lid (s) — veča
Menge (w) — množina
nicht einmal — niti ne
niedergeschmettert — pobit, -a, -o; potr. -a, -o
platzen — razleteti (se), arpočiti (se)
reiben, ich riech, ich habe geriechen — meti, tretl

schlompig — malomaren, -a, -o
schlucken — požirati
Schlußfolgerung (w) — sklep, sklepanje
schreien, ich schrie, ich habe geschrien — kričati vpiti
teilweise — deloma, nekoliko
überanstrengt — pretegnjen
übergeben (Magen) — blijuvati
Vergleichen (m) — primer, prisodobiti
Verstand (m) — pamet
vollenden — dokončati
vollends (völlig) — popolnoma
wiederum — zopet, znova
wunderschön — čudovito lep

Redewendungen.

am meisten — največ
ganz besonders — prav posebno
er hat nichts damit zu tun — nima s tem prav nič opravka
sich beklagen über — pritoževati se o čem
was sagen Sie dazu? — kaj pravite vi k temu?
bei weitem — daleč, daleko
mehr oder weniger — več ali manj
recht haben — prav imeti
um so mehr — desto weniger — toliko bolj — toliko manj
ein ausgesprochener Raucherhusten — kašelji, kakor ga imajo pravi kadilci.

Zatemnitev od 19. do 5. ure

Auf dunkler Strasse höflich sein

heißt andern nicht ins Auge leuchten. Der Rücksichtsvolle läßt das blau gedämpfte OSRAM-Licht der Taschenlampe senkrecht nach unten fallen — immer nur zwei Schritt voraus, nicht weiter.

OSRAM

viel Licht für wenig Strom!

* **Junaški smrt Gauleiter-ja Maierhofer-ja.** Pri težkih obrambnih bojih na vzhodu je Gauleiter Maierhofer dne 22. avgusta 1943 našel junaško smrt. S tem je končalo bojevito življenje, ki je našlo v največji vpostavi svojo izpolnitev. Od leta 1921 je stal Gauleiter Maierhofer v vrstah tistih, ki so se priznavali za Führer-ja. Po obnovitvi stranke je ponovno vstopil v NSDAP leta 1927 ter postal leta 1929 namestnik Gauleiter-ja in leta 1930 Gauleiter takratnega Gau Oberpfalz. Leta 1933 so Gau Oberpfalz, Oberfranken in Niederbayern združili v Gau Bayrische Ostmark (danes Bayreuth). Poslej je Maierhofer imel vsestransko delo za stranko in državo. V zadnjem času je stal v oboroženi sili, in sicer kot rezervni major. Franz Maierhofer je bil nosilec odlikovanj: Goldenes Ehrenzeichen, Deutsches Kreuz in Gold, Spangens zum Eisernem Kreuz I. und II. Klasse.

* **Štiri leta Generalni guvernemnt.** V Krakau-u so na slavnosten način obhajali štiriletnico obstoja Generalnega guvernemnta. Generalni guvernir Reichsminister Dr. Frank je v svojem govoru naglasil, da se v tem starem nemškem prostoru gradi nemški red. Generalni guvernemnt stopa v peto leto svojega obstoja z občutki, da je izvršil politična in upravna načela, ki jih je izdal Führer.

* **Generalfeldmarschall Weichs v Sofiji.** Generalfeldmarschall Weichs je obiskal glavno mesto Bolgarije. Sprejem je tvorila častna četa nemških in častna četa bolgarskih vojakov. Pozdravil ga je general Žilkov ter več drugih visokih bolgarskih oficirjev. Po sprejemu se je Generalfeldmarschall vpisal v dvorsko knjigo. Nato je počastil v svetovni vojni padle bolgarske vojske s položitvijo vencev na časten spomenik. Sledili so obiski pri vojnem ministru, pri šefu generalnega štaba, pri regentskem svetu in ministrskem predsedniku. Razgovori pri merodajnih vojaških in političnih osebnostih Bolgarije so se vršili v duhu bratrske povezanosti.

Zu kaufen gesucht

Abfälle! Altpapier. Hadern. Schneiderabschnitte Textilabfälle. Alteisen Metall. Glasscherben. Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter. Marburg/Drau. Draugasse 5

Offene Stellen

Näherinnen, ausgelernte und angelernte, werden aufgenommen. Arbeitszeit 6 bis 14 Uhr. Kleiderfabrik Heinrich Hutter, Thesen. 70-6

Fräulein mit etwas Haushalts- und Kochkenntnissen findet in nächster Umgebung Marburgs Beschäftigung. Adresse: Alois Arbeiter, Roßwein 163 — P. Kötsch b. Marburg/Dr. 82-6

Zu vermieten

Landwohnung (Zimmer und Küche) für Arbeiterfamilie in Tremmelberg Nr. 4, Gemeinde Georgenberg a. d. Pöbnitz sogleich abzugeben. Anfragen bei Franz Matiaschitsch, Kaufmann, Ranzenberg (Pöbnitz). 84-7

Heirat

Herr mittleren Alters wünscht Ehebekanntschaft mit Fräulein vom Lande. Zuschriften a. d. M. Z. unter Herbst-Glück 2 85-12

Verschiedenes

Tabak selbst erzeugen! Für RM 4.— sende ich ein Sortiment hervorragenden, auch in rauhesten Gebirgsgegenden bestbewährten Qualitätstabaksamens und Anleitung über Saat, Pflege, Zubereitung, Portofrei. Deutliche Anschrift erbeten. Angabe von Adressen erwünscht. Sammelbestellungen werden bevorzugt. Sichern Sie sich durch rasche Bestellung. Wiederverkäufer erhalten Rabatt. Zahlung auf Postscheckkonto Wien 156.266. Handelsvertretung W. P. Neugschwendner, Völkermarkt, Kärnten. 64-14

Bandagen aller Art sowie Prothesen erzeugt die altbekannte Firma FRANZ BELA, Bandagist, Marburg/Drau, Herrengasse 5. 237-14

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz — orthopädische Apparate, Leilbänden, Gummistrümpfe, Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. EGGER, Bandagen und Orthopädie Lieferant sämtlicher Krankenanstalten und Sozialinstitute Marburg/Dr., Mellingerstraße 3 Achtung! Modellabnahmen für Prothesen und orthopädische Apparate finden wegen Personal-mangel in Marburg jedan Freitag ganztägig statt 14

Im Herbst

wird die Haut im Gesicht und an den Händen leicht rauh und rissig und springt auf. Wir können dem vorbeugen, indem wir Gesicht und Hände nach dem Waschen gut abtrocknen und, wenn möglich, die Haut mit Leokrem, dem Fettkrem mit Sonnen-Vitamin, einreiben.

Wildkastanien

kauft wie alljährlich
Alois Arbeiter
Marburg, Draugasse 5

Schriftsetzer
Einlegerin
Kanzleikraft
Geschäftsdiener

werden sofort aufgenommen

W. Blanke

Buchdruckerei und Buchhandlung
PETTAU

104

Hart und schwer traf uns die traurige Nachricht, daß unser innigstgeliebter Sohn und Bruder

RAFAEL LACH

Oberpionier

im 20. Lebensjahre am 10. September 1943 an der Ostfront den Heldentod fand.

Tüfter, den 26. Oktober 1943.

In tiefer Trauer denken wir an sein fernes Grab:

Vinzenz und Antonia Lach, Eltern; Johann, Alois, Friedrich, Veit, Otto, Emil, Ludwig, Brüder, sowie alle übrigen Verwandten. 112

Hart und schwer traf uns die Nachricht, daß unser einziger Sohn

MARTIN KAMPUSCH

Gefreiter in einem Gren.-Reg., Träger des Verwundeten-Abzeichens

am 6. September 1943 im blühenden Alter von 21 Jahren an der Ostfront in soldatischer Pflichterfüllung gefallen ist. Unser Schmerz ist unermesslich. 113

Hochweiler (Wodresch), Post Gröbel, Gemeinde Erlachstefn, den 26. Oktober 1943.

Michael und Lucia Kampusch, Eltern und die übrigen Verwandten.

Hart und schwer traf uns die Nachricht, daß unser innigstgeliebter Sohn Bruder, Schwager und Onkel

Pionier

JOHANN RESAR

im 23. Lebensjahre am 28. September 1943, in einem Kriegslazarett an der Verwundung durch Granatsplitter gestorben ist. Nun ruht er fern seiner geliebten Heimat. 101

Lubetschno bei Cilli, den 18. Oktober 1943.

In tiefster Trauer:

Antonia Resar, Mutter; Franz, Bruder; Rosalia, Maria Naglitsch und Antonia Schumer, Schwestern; Anton Naglitsch, Schwager; Branko, Neffe. 101

Wir haben uns verlobt!

JUSTINE SUSCHNIK,

Posthalterin

GERHARD GALUSCHKA,

Vermessungstechniker, z. Zt. b. d. Wehrm.

Dornberg (Untersteiermark)

Oktober 1943

Beuthen o./S.

4105

UPOŠTEVAJTE

PREDPISE

LETALSKE

ZASČITEI

Verlautbarung

über die Umsiedlung kroatischer Staatsangehöriger und kroatischer Volkszugehöriger aus der Untersteiermark und aus den besetzten Gebieten Kärnten und Krains.

Die Reichsregierung und die Regierung des Unabhängigen Staates Kroatien haben am 11. August 1943 vereinbart, daß die in der Untersteiermark und in den besetzten Gebieten Kärnten und Krains ansässigen kroatischen Staatsangehörigen und kroatischen Volkszugehörigen beliebiger Staatsangehörigkeit in den Unabhängigen Staat Kroatien umsiedeln können. Die von der deutsch-kroatischen paritätischen Kommission bisher als kroatische Volkszugehörige anerkannten Personen gelten ohne weiteres als Umsiedler im Sinne dieser Vereinbarung. Die übrigen Personen haben ihren Entschluß zur Umsiedlung binnen drei Monaten nach dem Tag dieser Verlautbarung bei der deutsch-kroatischen Umsiedlungskommission, Marburg an der Drau, Tegetthoffstraße 11/I, schriftlich zu erklären und die zum Nachweis der kroatischen Staatsangehörigkeit oder Volkszugehörigkeit dienlichen Urkunden vorzulegen. Die Umsiedlungsberechtigten können ihre Erklärungen auch über die kroatischen diplomatischen oder konsularischen Vertretungen oder über die kroatischen Verwaltungsbehörden abgeben, welche die Erklärungen unverzüglich an die deutsch-kroatische Umsiedlungskommission, Marburg an der Drau, weiter leiten werden. Umsiedlungsberechtigte, die unverschuldet nicht in der Lage waren, die Erklärung rechtzeitig abzugeben, haben binnen drei Monaten nach Behebung des Hindernisses noch Gelegenheit zur Abgabe ihrer Erklärungen. Umsiedlungserklärungen können ohne Rücksicht auf die gegenwärtige Mitgliedschaft im Steirischen Heimatbund oder Kärntner Volksbund abgegeben werden. Zur Abgabe der Umsiedlungserklärung sind weiters berechtigt: Kroatische Volkszugehörige, welche in der Zeit vor dem 11. August 1943 ihren ständigen Wohnsitz in der Untersteiermark oder in den besetzten Gebieten Kärntens und Krains hatten und am 11. August 1943 im Gebiet des Unabhängigen Staates Kroatien wohnten.

Personen, welche in der Zeit vor dem 11. August 1943 in der Untersteiermark oder in den besetzten Gebieten Kärntens und Krains ansässig waren und in andere Gebiete des Deutschen Reiches übersiedelt sind.

Physische oder juristische Personen, welche im Unabhängigen Staat Kroatien ihren Sitz haben und ohne in der Untersteiermark oder in den besetzten Gebieten Kärntens und Krains ansässig gewesen zu sein, ihr in diesen Gebieten befindliches unbewegliches Vermögen gegen einen gleichwertigen Ersatz in Kroatien aufzugeben wünschen.

Die Umsiedlungserklärung des Familienoberhauptes gilt für seine ganze Herdgemeinschaft. Im Bestand der Herdgemeinschaft können folgende Personen mit umsiedeln, auch wenn sie in ihrer Person die Voraussetzungen der Umsiedlung nicht erfüllen:

Der Ehemann, die Ehefrau, leibliche Kinder, Pflege- und Ziehkinder, Enkel, Eltern und Voreltern. Personen über 18 Jahren sind berechtigt, innerhalb zweier Monate gegen die Erklärung des Familienoberhauptes bei der Umsiedlungskommission Einspruch zu erheben.

Die Umsiedlung muß in den Landkreisen Rann an der Save und Trifail bis zum 31. Januar 1944, im Landkreis Pettau und Bezirk Luttenberg bis 15. Mai 1944, im Landkreis Cilli bis zum 31. August 1944, und in den übrigen Gebieten bis 31. Dezember 1944 abgeschlossen sein.

Die Umsiedler können ihr bewegliches Vermögen im Rahmen der Bestimmungen des Umsiedlervertrages zollfrei mitnehmen. Wenn sie bewegliches oder unbewegliches Vermögen zurücklassen, wird dieses mit dem Unabhängigen Staat Kroatien verrechnet, von welchem die Umsiedler einen Natursatz im gleichen Wert aus den von den deutschen Umsiedlern in Kroatien zurückgelassenen Vermögenswerten erhalten werden.

Arbeitern, Angestellten, Gewerbetreibenden und Unternehmern wird eine gleichartige Beschäftigung in Kroatien zugesichert.

Antragsverdrücke und weitere Auskünfte können jederzeit bei der deutsch-kroatischen Umsiedlungskommission in Marburg an der Drau eingeholt werden. Die deutsche Geschäftsstelle befindet sich in der Tegetthoffstraße 12, ebenerdig, rechts; die kroatische Geschäftsstelle: Tegetthoffstraße 11/I, Stock, links.

Die Vereinbarung zwischen der deutschen Regierung und der Regierung des Unabhängigen Staates Kroatien, vom 11. August 1943, über die Umsiedlung kroatischer Staatsangehöriger und kroatischer Volkszugehöriger aus der Untersteiermark und aus den besetzten Gebieten Kärntens und Krains in den Unabhängigen Staat Kroatien, gilt hienüt im Sinne des Artikels 14 dieser Vereinbarung als mit dem 31. Oktober 1943 verlautbart.

110

DEUTSCH-KROATISCHE UMSIEDLUNGSKOMMISSION
in Marburg an der Drau.

Proglas

o preseljenju hrvatskih državnih pripadnika i sunarodnjaka iz Južne Stajerske i zaposjednutih područja Koruške i Kranjske.

Vlada Nezavisne države Hrvatske i vlada Njemačkog Reicha utanačile su dana 11. kolovoza 1943, da se u Južnoj Stajerskoj i zaposjednutim područjima Koruške i Kranjske nastanjeni hrvatski državni i hrvatski narodni pripadnici, bilo kojeg državljanstva, mogu preseliti u Nezavisnu Državu Hrvatsku.

Osobe, koje su po hrvatsko-njemačkoj paritetnoj komisiji već do sada priznate kao Hrvati, smatraju se isto tako preseljenicima kao i osobe u smislu gornjeg utanačenja. Ostale osobe, koje se još nisu prijavile, a smatraju se hrvatskim državnim pripadnicima ili sunarodnjacima, imaju svoju odluku za preseljenje u roku od tri mjeseca, nakon objave ovog proglašenja, pismeno uputiti ili izjaviti kot hrvatsko-njemačkog povjerenstva za preseljenje Marburg a. d. Drau, Tegetthoffstraße 11/I, lijevo uz prilog dokaza o hrvatskoj državnoj ili narodnoj pripadnosti.

Osobe, koje imaju pravo na preseljenje, mogu svoje izjave podnijeti i preko hrvatskih diplomatskih ili konzularnih zastupstva, kao i preko hrvatskih upravnih oblasti u domovini, koje će te izjave dostaviti hrvatsko-njemačkom povjerenstvu za preseljenje Marburg a. d. Drau. Za osobe, koje svojom krivnjom ne će biti u stanju podnijeti izjavu o uređenom roku, izteći će rok za prijavu tri mjeseca nakon odstranjenja zaprieke.

Izjave o preseljenju mogu dati i osobe hrvatskog podrijetla, koje su članovi Steirischer Heimatbunda ili Kärntner Volksbunda.

Izjavu o preseljenju ovlaštenu su nadalje dati:

Hrvatski državni pripadnici i sunarodnjaci, koji su prije 11. VIII. 1943. imali svoje stalne boravište u Južnoj Stajerskoj ili u zaposjednutim područjima Koruške i Kranjske, a 11. VIII. 1943. nastanjeni su u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj; osobe, koje su prije 11. VIII. 1943. boravile u Južnoj Stajerskoj u zaposjednutim područjima Koruške i Kranjske, a bile su preseljene u Njemački Reich; fizičke ili juridičke osobe, koje u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj imaju svoje stalne boravište, a nisu stalno boravile u Južnoj Stajerskoj i zaposjednutim područjima Koruške i Kranjske, ako u tim područjima žele svoju nepokretnu imovinu napustiti radi zamjene za istovrednu imovinu u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj.

Izjava o preseljenju, koju je podnela glava obitelji, vrijedi za njegovu celu kućnu zajednicu. U sastavu kućne zajednice mogu biti preseljene i osobe, koje ne udovoljavaju uvjetima za preseljenje, kao: muž, žena, djeca, roditelji, djedovi, bake, unuci te posvođač i hranjenčač. Osobe starije od 18 godina imaju pravo podnijeti unutar dva mjeseca, protiv izjave glave obitelji, za svoju osobu prigovor radi preseljenja.

Preseljenje mora biti dovršeno:

- u zemaljskom okrugu Rann an der Save i Trifail do 31. siječnja 1944;
- u zemaljskom okrugu Pettau i kotaru Luttenberg do 15. svibnja 1944;
- u zemaljskom okrugu Cilli do 31. kolovoza 1944,
- a u ostalim područjima do 31. prosinca 1944.

Preseljenici mogu svoju pokretnu imovinu, prema propisima utanačenja o preseljenju prevesti slobodno bez carine.

Za pokretnu ili nepokretnu imovinu, koju će preseljenici ostaviti, priznat će zamjenu u naravi u jednakoj vrijednosti iz imovine, koju su već ostavili njemački preseljenici u Hrvatskoj.

Radnicima, činovnicima, obrtnicima i poduzetnicima biti će osigurana istovrstna uposlenja u domovini.

Obrazac za podnošenje prijave, kao i sve daljnje upute mogu se u svake vrijeme dobiti kod hrvatsko-njemačkog povjerenstva za preseljenje u Marburg an der Drau — hrvatska delegacija: Tegetthoffstraße 11/I, lijevo. Ured njemačke delegacije nalazi se u Tegetthoffstraße 12, prizemlje, desno.

Na temelju člana 14 utanačenja, između vlade Nezavisne Države Hrvatske i vlade Njemačkog Reicha od 11. VIII. 1943., o preseljenju hrvatskih državnih pripadnika i hrvatskih sunarodnjaka iz Južne Stajerske i zaposjednutih područja Koruške i Kranjske, na područje Nezavisne Države Hrvatske rok za podnošenje prijave počinje teći danom ovog proglašenja, dne 31. listopada 1943.

110

HRVATSKO-NJEMAČKO POVJERENSTVO ZA PRESELJENJE
Marburg a. d. Drau.

Obstbäume für Herbstpflanzung werden jeden Mittwoch, Donnerstag und Freitag ausgegeben. Schaulperl, Brunnendorf, Pickererstraße 3. 116-3

Ehepaar für kleine Landwirtschaft in der Nähe von Cilli zum sofortigen Eintritt gesucht. Zuschr. unter »Landwirte« an d. »M. Z.«, Marburg-Drau 114-6

Lehrling wird sofort aufgenommen. Kost und Wohnung im Hause. Gradischnik Josef, Tischler, Post Wachsenberg. 115-6

Baumschule Drusowitsch gibt bekannt, daß sie schon jetzt im Herbst gut entwickelte Wurzelreben, garantiert gute Sorten verkauft. Reb-schule Drusowitsch Alois, Liebendorf (Dragowitsch) Post Jörgendorf, Pettau. 117-14

ANZEIGEN

Im »Stajerski Gospodar« sind erfolgreich!

BURG-LICHTSPIELE

MARBURG (Draus), BURGPLATZ 1

PETER PETERSEN
LUIS TRENKER
LOTTE KOCHin
GERMANIN

Die Geschichte einer kolonialen Tat

Für Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen!

Ein gutes
Hausmittelgegen
Hexenschuß,
Muskelrheuma,
Gliederreißen
usw. ist**ABC-Pflaster**

In Apotheken zu RM 1,15 erhältlich

Tieferschüttert traf uns die traurige Nachricht, daß unser innigstgeliebter

LUDWIG SORJAN

Grenadier

im blühenden Alter von 22 Jahren, am 21. September 1943, infolge schwerer Verwundung auf einem Hauptverbandplatz an der Ostfront gestorben ist.

Frankofren, den 13. Oktober 1943.

Mit Schmerz erfüllt denken an sein fernes Grab in Rußlands kühler Erde:

Anton und Kristine, Eltern; Johana, Anton (z. Zt. im Felde vermisst), Kristina, Maria, Geschwister, und sämtliche Verwandten. 108

A/Geb. Schuhe

von Nr. 30 bis 40

ALG Schuhe

von Nr. 36 bis 46

liefert

**Paul Obereder, Schuhfabrik
Krainburg**

78 Veldeserstraße 41

Zahnstein

entsteht durch Speichelabsonderungen, vermengt mit Speiseresten, abgestorbenen Schleimhautteilchen usw. Er sitzt in erster Linie gegenüber den Ausgängen der Speicheldrüsen. Es ist sehr wichtig, die Zähne regelmäßig durch einen Zahnarzt oder Dentisten untersuchen und den Zahnstein entfernen zu lassen. Verlangen Sie kostenlos die Aufklärungsschrift „Gesundheit ist kein Zufall“ von d. Chlorodont-Fabrik, Dresden N.6.

Chlorodont

weist den Weg zur richtigen Zahnpflege

Im tiefsten Schmerz geben wir die traurige Nachricht, daß unser lieber Sohn und Bruder

LUDWIG KOLARITSCH

Gefr. in einem Inf.-Reg.

im blühenden Alter von 22 Jahren am 14. September 1943 an der Ostfront gefallen ist.

Wurmburg, Wachsenberg, Graz, Banjaluka, den 23. Oktober 1943.

In tiefer Trauer denken an sein fernes Grab:

Franz und Johanna Kolaritsch, Eltern; Pepi (derz. im Felde), Bruder; Johana, Aloisia, Schwestern und alle übrigen Verwandten. 111

NEUES Pulver für den Wuchs und für die Mastung der Schweine**REDIN,**

mit garantiertem Erfolg

ZENTRALDROGERIE EMIL THOR
Marburg / Draus, Herrenstraße 53

Schmerzerfüllt geben wir die traurige Nachricht, daß unser unvergeßlicher Gatte, lieber Vater, Großvater, Herr

MURSCHITZ ALOIS

Laborant

nach langem, schwerem Leiden am Freitag, den 15. Oktober 1943, unerwartet im schönsten Mannesalter von 46 Jahren, uns für immer verlassen hat.

Von dem unvergeßlichen lieben Toten nahmen wir Montag, den 18. Oktober 1943 Abschied und legten ihn auf dem Friedhof in Ulm/Donau, zur letzten Ruhe.

Thesen, Marburg/Draus, Ulm/Donau, Eich-Mauthdorf, den 22. Oktober 1943.

In tiefer Trauer: Maria Murschitz, geb. Domainko, Gattin; Alois, Sohn; Johanna Murschitz, Mutter; Maria Trutschl, Enkelin, und sämtliche Angehörigen.

**Werbet
für das
Deutsche
Rote
Kreuz****Jeder
Betriebs-
führer**soll das
**Verordnungs-
und Amtsblatt**des Chefs der
Zivilverwaltung
in der Unter-
steiermarklesen **Bezugs-
preis monatlich****RM 1,25. Be-
stellungen sind**an die Ge-
schäftsstelle
des Verordnungs-
und Amtsblattes,
Marburg/DrausBadgasse 6
zu richten.

Schmerzerfüllt geben wir die traurige Nachricht, daß unser geliebter Sohn, Bruder, Neffe und Vetter

Grenadier

JOHANN LAMPL

im blühenden Alter von 20 Jahren, im Südabschnitt der Ostfront gefallen ist.

Wer ihn gekannt hat, weiß, was wir mit ihm verloren haben.

Lieber Hansi, wir werden dich nie vergessen!

Wachsenberg, Jahring, Marburg/Draus, Wien, im Okt. 1943.

In tiefer Trauer denken an ihn:

Franz und Josefa Perner, Eltern; Alois und Franz, Brüder; Josefa und Maria, Schwestern, u. alle übrigen Verwandten. 103

Unfaßbar und hart traf uns die traurige Nachricht, daß unser lieber Sohn, Bruder, Schwager und Onkel

Pionier

GAISCHEK BERNARD

im 19. Lebensjahre, am 9. September 1943, an der Ostfront den Heldentod fand.

Droschendorf bei Pletrowitzsch, den 18. Oktober 1943.

In tiefer Trauer: Franz und Agnes, Eltern; Viktor, Ludwig, Franz und Vinzenz, Brüder; Wera, Sophie u. Maria, Schwestern; Josef und Valentin, Schwager im Namen aller übrigen Verwandten. 102

Schmerzerfüllt geben wir allen Verwandten, Freunden und Bekannten die traurige Nachricht, daß unser geliebter Sohn und Bruder

FRANZ URNAUT

im blühenden Alter von 26 Jahren am 27. Oktober 1943 infolge eines tragischen Unfalles tödlich verunglückt ist.

Unsere teuren Toten betten wir Freitag, den 29. Oktober 1943 um 15.30 Uhr auf dem Ortsfriedhof in Rast zur letzten Ruhe.

Rast (Untersteiermark), St. Martin am Bachera, den 27. Oktober 1943.

Wer Franz gekannt hat, weiß, was wir verloren haben.
In tiefer Trauer:

Johann und Kathi Koroschetz, Eltern; Marie, Josef (derz. im Felde) Geschwister und sämtliche Verwandte. 109